

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

3112 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2009

ՌԻՍԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՊԼԱՆ

Հ/Հ	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Առես. ըստ կիս.			Ժամերը			ԲԱՇԽՈՒՄԸ ԸՍՏ ԿՈՒՐՍԵՐԻ ԵՎ ԿԻՍԱՍ.						VI
		Քննություն	Ստուգաթիվ	Կուրսային աշխատանք	պարտադիր լսար. բեռնված			I		II		III		
					Ընդամենը	այդ թվում		3	4	5	6	7	8	
						Դասադրուս. քանակ	Լաբորատ. Գործունակություն							
1	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ							17	18	17	12	14	10	
1.1	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ	4	3		72	36	36	40	32					
1.2	Տնտեսագիտության հիմունքներ		4տ		54	30	24		54					
1.3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		4տ		54	30	24		54					
1.4	Իրավունքի հիմունքներ		6տ		36	24	12				36			
1.5	Պատմություն	3			51	30	21	51						
1.6	Ռուսաց լեզու		3,4տ		70	35	35	40	30					
1.7	Օտար լեզու		3,4տ		70	35	35	40	30					
1.8	Ֆիզիկական կուլտուրա		3,4,5,6,		176	4	172	34	36	34	24	28	20	
	ԸՆԴԱՄԵՆ				583	224	359	205	236	34	60	28	20	
2	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ													
2.1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		3տ		36	24	12	36						
2.2	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ	3			54	24	30	54						
2.3	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		3տ		18	8	10	18						
	ԸՆԴԱՄԵՆ				108	56	52	108						
3	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ													
3.1	Հաղորդակցություն	3			51	17	34	51						
3.2	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		4տ		36	20	16		36					
	ԸՆԴԱՄԵՆ				87	37	50	51	36					
4	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ													
4.1	Հողագոյացում, հողի տիպերը, նրանց որակական գնահատումը		4տ		105	68	37		105					
4.2	Հողի մշակման համակարգեր		3տ		105	68	37	65	40					
4.3	Պարարտանյութեր, նրանց տեսակները և օգտագործումը		4տ		68	34	34	68						
4.4	Բույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնները և նրանց ռեժիմները				105	68	37	64	41					
4.5	Դաշտային մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաներ	4			87	44	43			60	27			
4.6	Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում		4տ		85	43	42		85					
4.7	Պտղի և խաղողի արտադրության կազմակերպում		5,6		87	44	43			55	32			
4.8	Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգում	4			36	18	18		36					
4.9	Կերային մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիա	5			51	26	25			51				
4.10	Վիճակագրություն և տնտեսական գործունեության վերլուծություն	5			102	68	34			102				
4.11	Գյուղատնտեսական բեռների և արտադրանքի տեղափոխում, պահեստավորում, բաշխում		3տ		51	25	26	51						

4.12	Գյուղատնտեսական արտադրանքի փաթեթավորում և մարքեթինգ Ընդամենը		5տ		34	17	17			34				
					916	523	393		248	307	302	59		
5	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ													
5.1	Բանջարաբուստանային մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիա	5	4		102	51	51			69	33			
5.2	Բույսերի պաշտպանություն	6	5		104	52	52					48	56	
5.3	Ցանքաշրջանառությունների համակարգը և նրանց առանձնահատկությունները		5,6		82	54	28				42	40		
5.4	Սնանապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա		6,7տ		104	52	52					48	56	
5.5	Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրում և խնամք	5			85	42	43				85			
5.6	Սնանաբուծական ծագում ունեցող մթերքների պահպանում, վերամշակում		6տ,7տ		92	62	30					35	57	
5.7	Գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելում	6	5		94	48	46				50	44		
5.8	ԱՄՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և տնտեսական բնութագրում		5տ,6տ		116	58	58				66	50		
5.9	Տնտեսական գործունեության պլանավորում		7,8տ		88	44	44						28	60
5.10	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում		6,7տ		104	52	52					48	56	
5.11	Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարում	8			80	40	40							80
5.12	Ֆինանսավարկային գործունեություն	8	7տ		116	58	58						56	60
5.13	Հաշվապահական հաշվառում և հարկեր	8	7		116	58	58						56	60
5.14	Աշխատանքային ռեսուրսների կառավարում և մոտիվացիա		7,8տ		68	34	34						28	40
5.15	Գյուղատնտեսական արտադրության համար անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարություն և պահպանում		7,8տ		82	41	41						42	40
	Ընդամենը				1433	746	687			69	276	313	434	340
6	ԸՆՏՐՈՎԻ				41								41	
	ՊԱՅՄԱՆԱՑՄԱՆ ԺԱՄԵՐ													
	Ընդամենը				3168	1586	1541		612	648	612	432	504	360
7	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱԼԵՐ													
7.1	Տրակտորների վարման հիմ. և երթ. անվտանգ. ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ				300									
	Շաբաթական ժամերի քանակը								36	36	36	36	36	36

				Անհրաժեշտ կաբինետների, լաբորատորիաների և արհեստանոցների ցանկ	
ՊՐԱԿՏԻԿԱ		ԿԻՍԱՄՅԱԿ	ՇԱԲԱԹ	Կաբինետներ	Լաբորատորիաներ
1. Հողի մշակման համակարգեր – 1 շ. 2. Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում- 1շ. 3. Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգում – 1շ.		II	3	1. Հ. լեզու և գրականություն	1. Քիմիայի
1. Դաշտային մշակաբույսերի և բերքահավաքի տեխնոլոգիա- 1շ. 2. Պտղի և խաղողի արտադրության կազմակերպում - 1շ. 3. Բանջարաբուստանային մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիա- 1շ. 4. Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրում և խնամք- 1շ.		III	4	2. Ռուսաց և օտար լեզուներ	2. Ագրոքիմիայի
1. Բույսերի պաշտպանություն – 1շ. 2. Անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա – 1շ. 3. Անասնաբուժական ծագում ունեցող մթերքների պահպանում և վերամշակում – 1շ. 4. ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և տնտեսական բնութագրումը – 1շ.		IV	4	3. Պատմություն 4. Կենսագործ.անվտանգություն	3. Բուսաբուծություն 4. Պտուղ. բանջ. վերամշ.
1. Գյուղատնտեսական կենդ. հիվանդ. բուժ. և վարակի տար. կանխ. – 2 շ. Հաշվապահական հաշվառում և հարկեր - 2 շ. 2. Տնտեսական գործունեության պլանավորում- 1 շ. 3. Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում – 2շ.		V	7	5. Տնտեսագիտություն 6. Բույսերի պաշտպանություն	5. Անասնաբուծության 6. Մեքենայացման
1. Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարում – 2 շ. 2. Ֆինանսավարկային գործունեություն – 2 շ.		VI	4	7. Ուսումնամեթոդական	7. Ինֆորմատիկայի
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			22	Սպորտային համալիր	Արհեստանոցներ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				1 Սպորտային դահլիճ 2 Սպորտ հրապարակ 3. Ֆուտբոլի դաշտ	1 Ատաղծագործություն 2 Խառատային
1	ա) Բուսաբուժական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա				
	բ) Անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա				
2	Ագրոքիզնեսի և կառավարման հիմունքներ				

VIII. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

- Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների՝ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:
- Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի ,ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների գծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առավելագույնը 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է քոլեջի խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:

3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը,բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է քոլեջը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված
նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է քոլեջի ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը:
6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է քոլեջը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:
9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Քոլեջը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ:

**ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ
«ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»**

Սողուլի դասիչը՝

ԳՏԿ 1-08-001

Սողուլի տևողությունը՝

51 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝

17 ժամ

Գործնական աշխատանք՝

34 ժամ

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է նրանց համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Սողուլը կարելի է սովորել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է նաև ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման համար կարևոր տարրեր: Սա նշանակում է, որ դասավանդողները պիտի խրախուսեն տարբեր մոտեցումներ բացահայտելու հնարավորությունները, ինչպես օրինակ՝ դերային խաղեր, տեսանյութեր, մանուկ ուսումնասիրություն և այլն: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կզարգացնի հաղորդակցության կարևոր ունակություններ, ձեռք կբերի ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով հաղորդակցվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև՝ անձնական կյանքում:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները,
2. կարողանա կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում,
3. կարողանա նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ,
4. կարողանա մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ,
5. կարողանա կատարել փաստաթղթավորում:

Գնահատման կարգը՝

Յուրաքանչյուր արդյունքի համար բավարար առաջադիմության սահմանումը վկայում է ընդհանուր գնահատման համար անհրաժեշտ անցումային միավորի ձեռք բերման մասին: Այդուհանդերձ, մոդուլի ընթացքում ուսանողի կողմից կատարվող վարժությունների քանակը չպետք է սահմանափակվի գնահատման համար նախատեսված վարժություններով: Սովորողին Հաղորդակցության մոդուլից անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Ուսումնառության և դասավանդման մոտեցումները պետք է ուսանողին օգնեն սահմանել իրենց ձեռքբերումները և ստացած հմտությունները կիրառել այլ համատեքստերում: Հաղորդակցության մոդուլի պրակտիկայի ծրագրերը պետք է այնպես կազմված լինեն, որ մի շարք առաջադրանքների միջոցով կիրառվեն հաղորդակցության նպատակային և բազմազան գործածության փոխկապակցված հմտություններ: Այս առաջադրանքները կարող են արտահայտել ուսանողների մասնագիտական հետաքրքրությունը կամ կարող են ավելի ընդհանրական բնույթի լինել: Խորհուրդ է տրվում, որ այս առաջադրանքները քննարկվեն և պլանավորվեն այնպես, որ գնահատման ենթակա արդյունքը ստեղծվի ընթացիկ աշխատանքների ընթացքում և ոչ թե առանձին վարժության շրջանակում: Հաղորդակցության մոդուլի մեջ ուսումնառությունը և դասավանդումը պետք լինեն ակտիվ և ուսանողակենտրոն: Ուսանողը պետք է հնարավորություն ունենա պլանավորել և ինքնուրույն որոշումներ կայացնել, նախաձեռնություն և ինքնուրույնություն ցուցաբերել և միասնաբար աշխատել խմբերում: Ուսանողները պետք է ներգրավված լինեն այնպիսի գործողություններում, որտեղ հնարավոր լինի լեզուն օգտագործել իրական իրավիճակներում իրական նպատակներով: Նրանք պետք է հնարավորություն ունենան մասնակցել նախագծերում կամ հաղորդակցության մոդուլի ծրագրով սահմանված վարժություններում կամ այլ մասնագիտական և սոցիալական բնույթի գործողություններում: Բոլոր ամփոփիչ գնահատումների կարևորագույն մաս պետք է կազմի ուսանողներին տրված նորից գրելու, վերանայելու, կրկնելու հնարավորությունը: Ուսանողները պետք է ներգրավված լինեն իրենց կարողությունները ընդարձակող գործողություններում: Նպատակահարմար կլինի խմբային խաղերի իրագործումը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

Սովորողը՝

- ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները,
- ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները,
- ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողը կներկայացնի հակիրճ գեկույց, որտեղ կարտահայտի իր անձնական պատկերացումները ուսումնառության նպատակների և գործընթացների, ինչպես նաև ուսումնառության տարբեր եղանակների մասին: Այդ գրավոր խոսքը պետք է պարունակի ոչ ավելի, քան 50 բառ: Արդյունքի բավարար իրագործումը հիմնված կլինի սահմանված կատարման բոլոր չափանիշների իրականացման վրա:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	4 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄ 2. Կարողանում է կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

Սովորողը`

- օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք,
- հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ,
- տեղեկատվության առանձնացում/խմբավորումը նպատակային է կատարում,
- հաղորդումը իրականացնում է` հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կհանձնարարվի որևէ պարզ թեմա և/կամ ոչ գեղարվեստական տեքստ, ըստ որի նա պետք է կազմի մեկ կամ մի քանի մասից բաղկացած գրավոր հաղորդում և կատարի բանավոր ներկայացում: Այդ գրավոր խոսքը պետք է պարունակի ոչ ավելի, քան 50 բառ, իսկ բանավոր ներկայացումը պետք է տևի մոտ մեկ րոպե: Լրացուցիչ ժամանակ պետք է տրամադրվի նաև հարցերի համար, և ուսանողը պետք է իր կարծիքը արտահայտի ուրիշների կողմից հնչեցված տեսակետների կամ հարցերի վերաբերյալ: Անհրաժեշտ է կազմել համատեքստերի կամ օգտագործված աղբյուրի բնութագիր, որը կարող է ստուգման թերթիկի կամ արձանագրության տեսք ունենալ: Կատարման բոլոր չափանիշները պետք է ձեռք բերվեն և գրավոր, և բանավոր խոսքի ընթացքում միաժամանակ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	4 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄ 3. Կարողանում է նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

Սովորողը`

- ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, ինչպիսիք են.
 - ✓ պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը,
 - ✓ գրառումներ կատարելը,
 - ✓ ամփոփելը,
- ազատ կերպով ձևակերպում, արտահատում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները,
- ցուցաբերում է համոզելու հատկություն,
- կատարում է ճիշտ ամփոփում/եզրափակում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Կներկայացվի տեքստ, որը նկարագրում է որևէ ոչ միանշանակ իրավիճակ, խնդիր և/կամ գաղափար: Ուսանողը կընդգրկվի երկու և/կամ ավելի հոգուց կազմված խմբում, որի անդամներից մեկը կարող է լինել դասավանդողը: Քննարկման համար տրվող առավելագույն ժամանակը 3 րոպե է (յուրաքանչյուր մասնակցի համար): Ուսանողը պետք է ամենաանհրաժեշտ տեղեկություն տա տեքստում առկա հարցերի մասին և խմբի անդամներին ներկայացնի իր տեսակետները և

նկատառումները: Այն կարող է լինել մեկ տեսակի տեղեկատվություն և/կամ փաստացի նկարագրություն:

Գնահատման համար հատկապես պետք է ուշադրություն դարձվի ուսանողի կողմից դիմացինի տեսակետը լսելու և դրանից հետևություններ անելու հմտությանը: Անհրաժեշտ է կազմել համատեքստի կամ օգտագործված աղբյուրի բնութագիր, որը կարող է ստուգման թերթիկի կամ արձանագրության տեսք ունենալ: Քննարկումը ըստ դասավանդողի հայեցողության կարող է փոխարինվել տրված թեմայով հարցազրույցի:

Բոլոր կատարման չափանիշներն էլ պետք է ձեռք բերվեն մեկ առաջադրանքի շրջանակում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	5 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ, և նկարներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

Սովորողը`

- ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները,
- մեկնաբանման համար օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կհանձնարարվի մեկնաբանել մեկական սխեմա, աղյուսակ, դիագրամ և նկար` դրանց մասին բանավոր հաղորդում կատարելուն վերաբերող հմտությունները ստուգելու նպատակով: Յուրաքանչյուր ներկայացումը պետք է տևի միջինը 1 րոպե: Լրացուցիչ ժամանակ կտրամադրվի նաև հարցերի համար: Ուսանողը պետք է իր կարծիքը արտահայտի ուրիշների կողմից հնչեցված տեսակետի կամ հարցերի վերաբերյալ: Անհրաժեշտ է կազմել համատեքստի բնութագիր, որը կարող է ստուգման թերթիկի կամ արձանագրության տեսք ունենալ: Արդյունքի բավարար իրագործումը հիմնված կլինի սահմանված կատարման բոլոր չափանիշների իրականացման վրա:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	2 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է կատարել փաստաթղթավորում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

Սովորողը`

- ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը` ըստ նրանց նշանակության,
- ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղը և դերը,
- ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կհանձնարարվեն կազմել տարբեր տեսակի փաստաթղթեր, ինչպիսիք են.

- դիմում
- ինքնակենսագրություն (տրված տարբեր տեսակի ֆորմատներով)
- պաշտոնական և ոչ պաշտոնական նամակներ
- արձանագրություն
- երաշխավորագիր
- վավերագիր և այլն

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	2 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-002

Մոդուլի տևողությունը՝

36 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝

20 ժամ

Գործնական աշխատանք՝

16 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը մշակվել է արտադրական ձեռնարկություններում աշխատանքի անվտանգության վերաբերյալ ուսանողներին գիտելիքներ, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման հմտություններ տալու համար: Այն անհրաժեշտ է արտադրական ձեռնարկության բոլոր մակարդակների աշխատողներին:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ներկայացնել աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները,
2. կարողանա շարադրել անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները ձեռնարկություններում,
3. հստակ ներկայացնի արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի վերաբերյալ պահանջները,
4. կազմակերպել առաջին բուժօգնություն և ներկայացնել անհրաժեշտ միջոցները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 1. Կարողանում է ներկայացնել աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ՝

- ճիշտ է շարադրում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը և օրենքները:
- կարողանում է լրացնել ձեռնարկություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը:
- հստակ պատկերացնում է աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը:
- ճիշտ է շարադրում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:
- ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը:
- ճիշտ է շարադրում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կոնկրետ հարցեր կառաջադրվեն աշխատանքի պաշտպանության բնագավառում գործող օրենքների, այլ նորմատիվ ակտերի, ձեռնարկություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ընդհանուր հարցերի վերաբերյալ:

Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ցուցաբերում է անհրաժեշտ կարողություն:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների միջոցով՝ անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքի պաշտպանության բնագավառի օրենքներ, այլ նորմատիվ ակտեր, ուսումնական գրականություն, հրահանգներ, լրացվող փաստաթղթերի մուշներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

ԱՐԴՅՈՒՔ 2. Կարողանում է շարադրել անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները ձեռնարկություններում:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Կարողանում է շարադրել տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների, փոխադրամիջոցների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները,
- Կարողանում է ներկայացնել էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, մասնավորապես՝ հրդեհանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը
- Կարողանում է շարադրել ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվի թեսթ՝ ոչ պակաս 10 հարցերով, յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ առնվազն 3 պատասխանով, որոնցից մեկը ճիշտ է: Սովորողը պետք է նշի, թե յուրաքանչյուր կոնկրետ հարցում որն է ճիշտ պատասխանը:

Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե թեսթի հարցերին տրվեն անսխալ պատասխաններ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական գրականություն, անվտանգության կանոնների հրահանգներ, անվտանգության նպատակներով օգտագործվող միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	6 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 3. Կարողանում է հստակ ներկայացնել արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի վերաբերյալ պահանջները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Պատկերացնում է արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները,
- Ճիշտ շարադրում է արտադրական միկրոկլիմայի վերաբերյալ նորմատիվային պահանջները,
- Ճիշտ ներկայացնում է արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները,
- Ճիշտ շարադրում է արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն կոնկրետ հարցեր և անհրաժեշտ գրականություն: Օգտվելով գրականությունից՝ նա պետք է կարողանա գտնել հարցերի ճիշտ պատասխանները, իսկ ըստ իրավիճակների՝ նորմաները: Բացի դրանից ուսանողը պետք է բավարար գրագիտություն ցուցաբերի այս կամ այն խախտման վնասակար և վտանգավոր հետևանքների վերաբերյալ:

Ստորև բերվում են արտադրական միկրոկլիմայի բաղադրիչները.

- ա. արտադրական միկրոկլիմայի բաղադրիչներ՝
 - ջերմաստիճանը
 - հարաբերական խոնավությունը
 - փոշու առկայությունը
- բ. սանիտարահիգիենիկ պայմանների բաղադրիչներ՝
 - օդափոխություն
 - ջեռուցում
 - ջրամատակարարում, ջրահեռացում և այլն:

Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ընդհանուր առմամբ տրվում են ճիշտ պատասխաններ՝ աննշան թերություններով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսումնական գործընթացում անհրաժեշտ է օգտագործել ուսումնական և նորմատիվային

տեղեկատվական գրականություն, գործիքներ, սարքավորումներ: Նպատակահարմար է գործնական պարապմունքներ անցկացնել արտադրամասում:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական աշխատանք`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է կազմակերպել առաջին բուժօգնություն և ներկայացնել անհրաժեշտ միջոցները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- կարողանում է ճիշտ կատարել արհեստական շնչառություն,
- կարողանում է ճիշտ կատարել սրտի աշխատանքի վերականգնում,
- կարողանում է դադարեցնել արյան հոսքը և դնել վիրակապ,
- կարողանում է վիրակապել կոտրվածքները ,
- կատարում է առաջին օգնություն այրվածքների դեպքում,
- ճիշտ է կատարում առաջին օգնությունն էլեկտրահարման դեպքում:

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողը կոնկրետ գործողությունով պետք է ցույց տա մի քանի իրավիճակներում առաջին օգնության ցուցաբերելու կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ճիշտ ցուցաբերվի առաջին օգնությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄԱՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ առաջին օգնությանը վերաբերող գրականություն, տեսաֆիլմեր, պլակատներ, առաջին օգնության միջոցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	2 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՀՈՂԱԳՈՅԱՑՈՒՄ, ՀՈՂԻ ՏԻՊԵՐԸ, ՆՐԱՆՑ ՈՐԱԿԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-003**

Մոդուլի տևողությունը՝

105 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝ 68 ժամ

Գործնական աշխատանք՝ 37 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է գյուղացիական տնտեսության կազմակերպիչին տալ գիտելիքներ հողերի տեսակների, նրանց բերրիության հատկությունների, տարածված հողատիպերի, հողերի որակական հատկությունների, զնահատման մեթոդների, ինչպես նաև առանձին հողատիպերում տարբեր մշակաբույսերի տեղաբաշխման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Ուսանողը պետք է իմանա մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական առարկաների հիմունքները:

Արդյունքները՝

Մոդուլի յուրացումից հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ բնութագրել տարածված հողատիպերը և հողատեսքերը,
2. կարողանա ճիշտ շարադրել հողերի որակական զնահատման մեթոդները և ցուցանիշների համակարգը,
3. կարողանա հստակ շարադրել հողի բերրիության տեսակները և նրանում ընթացող գործընթացները,
4. կարողանա հաշվարկել հողերի տնտեսական զնահատման ցուցանիշները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 1. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել տարածված հողատիպերը և հողատեսքերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

Գիտի հողերի տիպերի և հողատեսքերի բնութագիրը,
գիտի ըստ հողատիպերի մշակաբույսերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվի առաջադրանք ըստ հողի ստրուկտուրայի, մեխանիկական կազմի, գույնի, կառուցվածքի և հզորության, որոշել հողային տիպերը: Արդյունքը կգնահատվի բավարար, եթե երբ ուսանողը ըստ հողի ստրուկտուրայի, մեխանիկական կազմի, գույնի, կառուցվածքի և հզորության, ճիշտ կվորոշի հողային տիպը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ հողի հատկությունների, ինչպես նաև տվյալ հողատիպերին բնութագրող մշակաբույսերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունների մասին:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	18 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 2. Կարողանում է ճիշտ շարադրել հողերի որակական զնահատման մեթոդները և ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- գիտի հողերի որակական զնահատման մեթոդները,
- գիտի հողերի որակական զնահատման ցուցանիշների համակարգը»
- կարողանում է վերցնել հողերի որակական զնահատման նմուշներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվի առաջադրանք, հողերի որակական գնահատման մեթոդների և հողերի բռնիտավորման մասին: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է բավարար, երբ ուսանողը կարողանում է ըստ հողի նմուշի տալ նրա որակական գնահատականը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ հողերի գնահատման սանդղակ (շկալա), որը պետք է կազմված լինի տվյալ տարածքին համապատասխան:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	18 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հստակ շարադրել հողի բերրիության տեսակները և նրանում ընթացող գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել հողի բնական բերրիության էությունը
- գիտի և բացատրում է հողի արհեստական բերրիության անհրաժեշտությունը
- ճիշտ է բացատրում է հողի տնտեսական բերրիությունը
- գիտի և ներկայացնում է տարբեր բերրիության հողերի օգտագործման արդյունավետ ուղղությունները ըստ տնտեսական շրջանների

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվի առաջադրանք, հողերի բերրիության տեսակների տարբերության առանձնահատկությունների մասին: Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է բավարար, երբ ուսանողը ցուցաբերում է գիտելիքներ բնական և արհեստական բերրիությունների մասին, ինչպես նաև հիմնավորում է տնտեսական բերրիությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ հողերի հորիզոնների մասին և վարելաշերտում հումուսի բաղադրության մասին պլակատներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	16 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է հաշվարկել հողերի տնտեսական գնահատման ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- գիտի հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդները,
- գիտի հողերի տնտեսական գնահատման հիմնական ցուցանիշները,
- կարողանում է հաշվարկել հողերի տնտեսական գնահատականը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվի առաջադրանք, հողերի տնտեսական գնահատման և հողային կադաստրի մասին: Սովորողը կարողանում է ներկայացնի հողերի ագրոտնտեսական գնահատման սանդղակը` տվյալ տարածքի համար արտահայտված որակական և տնտեսական գնահատման բալերով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` ուսուցման համար անհրաժեշտ է ունենալ կադաստրային հողային քարտեզ որտեղ նշված են հողօգտագործման սահմանները, տերիտորիայի ռելիեֆը, գյուղատնտեսական հողատեսքերը, բնակավայրերը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	16 ժամ
Գործնական աշխատանք`	9 ժամ

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ
«ՀՈՂԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-004**

Մոդուլի տևողությունը՝

105 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝

68 ժամ

Գործնական աշխատանք՝

37 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է տալ գիտելիքներ հողի մշակման նպատակների և խնդիրների, հողի մշակման հիմնական և մակերեսային համակարգերի, նրանց կիրառման եղանակների և ձևերի մասին, կապված բույսերի աճի և զարգացման համար համապատասխան պահանջների և հողային պայմանների ստեղծման հետ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է տիրապետել մոդուլին:

ԳՏԿ 1-08-003

Արդյունքները՝

Մոդուլի յուրացումից հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել հողի մշակության անհրաժեշտ խնդիրները, նրանց իրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները,
2. կարողանա ներկայացնել հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների եղանակները և ձևերը, հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների առանձնահատկությունները,
3. կարողանա ճիշտ բնութագրել հողի մշակման համակարգերը, նրա բաղկացուցիչ տարրերը,
4. կարողանա ճիշտ շարադրել ցելերի տեսակները, մշակման առանձնահատկությունները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի գնահատման ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել հողի մշակությանը անհրաժեշտ խնդիրները, նրանց իրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

կարողանում է հիմնավորել հողի մշակման անհրաժեշտությունը և նրա հետ կապված խնդիրները, կարողանում է շարադրել հողի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն որոշակի հարցադրումներ՝ կապված հողի մշակման խնդիրների և տեխնոլոգիական գործընթացների հետ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Դասախոսությունների միջոցով ուսանողին տրվել է գիտելիքներ հողի մշակման նպատակի, անհրաժեշտության և խնդիրների մասին: Գործնական աշխատանքների ժամանակ ուսանողը փորձարարական աշխատանքներ է կատարում հողի կառուցվածքի փոփոխությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև բույսերի աճի համար հողում ստեղծված պայմանների վերաբերյալ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝

18 ժամ

Գործնական աշխատանք՝

10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ներկայացնել հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների եղանակները և ձևերը, հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների առանձնահատկությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- տիրապետում է հողի հիմնական և մակերեսային մշակման եղանակներին,
- կարողանում է հիմնավորել գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն հարցեր, հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների տեխնոլոգիական գործնթացների տարբերության վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստոգան թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների ձևով: Սովորողին պետք է տրվի գիտելիքներ այն մասին, թե որ դեպքերում պետք է կատարել հողի հիմնական մշակում, և որ դեպքերում մակերեսային մշակումներ՝ կապված դաշտը զբաղեցրած մշակաբույսերի, ցելերի առանձնահատկությունների և հողի ամրության հետ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	18 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել հողի մշակման համակարգերը, նրա բաղկացուցիչ տարրերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում հողի մշակման համակարգերը տարբեր բնակլիմայական գոտիներում:
- կարողանում է ներկայացնել հողի նախացանքային, ցանքային և հետցանքային գործընթացները,
- ճիշտ է բնութագրում բերքահավաքին հաջորդող գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն հարցեր հողի նախացանքային, հետցանքային և բերքահավաքից հետո կատարվող գործընթացների, նպատակների և խնդիրների վերաբերյալ, կապված տարբեր մշակաբույսերի առանձնահատկությունների հետ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Դասախոսությունների միջոցով ուսանողին տրվելու են գիտելիքներ, թե տարբեր մշակաբույսեր և ցելեր ինչ ազդեցություն են ունենում հողի ֆիզիկական հատկությունների վրա, հողի միավոր ծավալում, կարծր ֆազի և ընդհանուր ծակոտկենության համամասնության, հողի ամրության, ինչպես նաև հողի խոնավության և սննդատարերի վրա: Գործնական պարապմունքների ժամանակ ուսանողը փորձարարական աշխատանքով պետք է պարզի հողի վարելաչափի կառուցվածքի վիճակը և միավոր ծավալում կարծր, հեղուկ և գազային ֆազերի համամասնությունը:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	16 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել ցելերի տեսակների մշակման առանձնահատկությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է բնութագրում ցելերի էությունը և տեսակները:
- կարողանում է ճիշտ ներկայացնել ցելերի կիրառման պայմանները:
- տիրապետում է ցելերի կատարման տեխնոլոգիաներին:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն հարցեր, պարզելու, թե որ դաշտում, որ մշակաբույսերից հետո և ինչու են թողնում ցելի տակ: Կտրվեն նաև հարցեր ցելերի դասակարգման, նրանց կիրառման ժամկետների ու

տեսակների կիրառման անհրաժեշտության մասին: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Դասախոսությունների միջոցով ուսանողին տրվելու են գիտելիքներ՝ ցելերի, նրանց դասակարգման, հողի բերրիության վրա ունեցած ազդեցության, ցելից հետո մշակվող մշակաբույսերի առանձնահատկությունների, հողում խոնավության կուտակման և պահպանման, կատարած ծախսումների փոխհատուցման հարցերը:

ՌԵՍՈՒՑՍԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք՝	16 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	9 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒԹԵՐ, ՆՐԱՆՑ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ»

Սողուլի դասիչը՝ ՖՏԿ 1-08-005

Սողուլի տևողությունը՝	68 ժամ
Դասընթացի մատուցման ձևը՝	Տեսական պարապմունք՝ 34 ժամ Գործնական աշխատանք՝ 34 ժամ

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության՝ ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա որոշել տվյալ հողի 1հա-ին անհրաժեշտ պարարտանյութերի քանակը տվյալ մշակաբույսերի համար, գիտենա պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները, կարողանա հաշվարկել և համատեղ կիրառել օրգանական, հանքային և բակտերիալ պարարտանյութեր: Կարողանա տարբերել և դասակարգել պարարտանյութերը ըստ սննդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի:

Մուտքային մակարդակը

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԿ 1-08-004 մոդուլը:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել պարարտանյութերը հող մտցնելու ձևերը և եղանակները,
2. կարողանա ճիշտ բնութագրել օրգանական պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը,
3. կարողանա ճիշտ բնութագրել հանքային պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը,
4. կարողանա ճիշտ բնութագրել բակտերիալ պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը,
5. կարողանա ճիշտ բնութագրել խոտադաշտային ցանքաշրջանառությունում պարարտացման սխեման,

Գնահատման կարգը

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել պարարտանյութերը հող մտցնելու ձևերը և եղանակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ

- կարողանում է դասակարգել պարարտանյութերը,
- տիրապետում է պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերին,
- տարբերում է մշակաբույսերի համար անհրաժեշտ պարարտանյութերի տեսակները,
- ճիշտ հաշվարկում է յուրաքանչյուր մշակաբույսի համար 1 հա-ի հաշվով պարարտանյութի նորմաները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ՝ թե՛ տարբեր մշակաբույսի համար ինչպիսի պարարտանյութեր են անհրաժեշտ և այդ պարարտանյութերը հող մտցնելուց ինչպես են բարձրանում տվյալ մշակաբույսերի բերքատվությունը և բարելավվում հողի որակը: Սովորողը պետք է կարողանա հաշվարկել տարբեր մշակաբույսերի համար 1 հեկտարի համար անհրաժեշտ պարարտանյութերի քանակը: Պետք է գիտենա պարարտանյութերը հող մտցնելու կարգը գութանով, կուլտիվատորով, սկավառակով և այլն: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ պարարտանյութերի տեսակների, հողը մտցնելու եղանակների և անհրաժեշտ քանակի վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր պարարտանյութեր, չափիչ գործիքներ, աղյուսակներ, ուսումնական գրականություն և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել օրգանական պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը,

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- գիտի, ինչպիսի օրգանական պարարտանյութեր կան (գոմաղբ, կոյաջուր, տորֆ, կոմպոստներ, թռչունների ծերտը),
- գիտի, թե գոմաղբը իր մեջ ինչպիսի սննդարար տարրեր է պարունակում (ազոտ, ֆոսֆոր, կալիում, կալցիում, մագնեզիում),
- կարողանում է հաշվարկել մշակաբույսերին տրվող անհրաժեշտ քանակությամբ գոմաղբի դեպքում, քանի ցենտներով է ավելանում բերքատվությունը,
- գիտի գոմաղբը դաշտ փոխադրող մեքենաները և այն հող մտցնելու ժամկետները:

ԳՆԱՂՍՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ՝ որի օգնությամբ նա պետք է գիտենա, որ գոմաղբը սիստեմատիկորեն հողի մեջ մտցնելու դեպքում բարելավվում է նրա հատկությունները, բարձրացնում բերքատվությունը, որ գոմաղբի քայքայման հետևանքով հողում գոյացած հումուսը մասնակցում է նրա ստրուկտուրայի ստեղծմանը և բարելավվում է հողագործության համար օգտակար բակտերիաների աշխատանքի պայմանները, հետևապես բույսի կյանքի պայմանները: Պետք է գիտենա, որ գոմաղբը իր մեջ պարունակում է բույսերի համար անհրաժեշտ բոլոր սննդարար նյութերը: Պետք է գիտենա, թե գոմաղբը և մյուս օրգանական պարարտանյութեր, երբ են դաշտ փոխադրում և ինչ մեքենաների օգնությամբ են հող մտցնում: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ օրգանական պարարտանյութերի, նրանց մեջ պարունակող սննդարար նյութերի, տարբեր մշակաբույսերին տրվող քանակության, տրման ժամկետների և հողը մտցնելու ձևերի վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր օրգանական պարարտանյութեր, աղյուսակներ, ուսումնական գրականություն և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել հանքային պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է դասակարգել հանքային պարարտանյութերը,

- գիտի հանքային տարբեր պարարտանյութերը, ինչպիսի ազդեցություն են ունենում մշակաբույսերի վրա,
- գիտի հանքային պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները և ժամանակը

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ` որի օգնությամբ նա պետք է դասակարգի հանքային պարարտանյութերը և պետք է գիտենա, որ հանքային պարարտանյութերը ավելի շատ էֆեկտ են տալիս այն դեպքում, երբ դրանք օրգանական պարարտանյութերի հետ միասին են մտցվում հողի մեջ: Սովորողը պետք է գիտենա թե հանքային պարարտանյութերից որը ինչ ազդեցություն է ունենում մշակաբույսերի վրա (լավացնում է բերքի որակը, ավելացնում է սպիտակուցների պարունակությունը, տալիս է ամրություն, դարձնում է ցրտադիմացկուն, դիմանում է երաշտին և սնկային հիվանդություններին): Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տարբեր մշակաբույսերի վրա հանքային պարարտանյութերի գործած ազդեցության, անհրաժեշտ քանակության, տրման ժամկետների և հողը մտցնելու ձևերի մասին: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր հանքային պարարտանյութեր, աղյուսակներ, ուսումնական գրականություն և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 6 ժամ
 Գործնական պարապմունք` 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել բակտերիալ պարարտանյութերը, դերն ու նշանակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է ճանաչել բակտերիալ պարարտանյութերը,
- գիտի բակտերիալ պարարտանյութերի ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի վրա,
- կարողանում է հաշվարկել տարբեր մշակաբույսերի մշակման համար անհրաժեշտ բակտերիաների քանակը:

ԳՆԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողը իր ուսումնառության ընթացքում պետք է սովորի և գիտանա, թե տարբեր մշակաբույսերի սերմերի մշակումը և ախտահանումը ինչ բակտերիաներով և ինչ քանակությամբ է կատարվում (միտրագին, ազոտաբակտերիա, ֆոսֆորաբակտերիա, ֆորմուլին և այլն): Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողներին տալ գիտելիքներ բակտերիալ պարարտանյութերի և դրանց օգտագործման վերաբերյալ և ձևավորել նրանց մեջ կարողություններ տվյալ մշակաբույսին անհրաժեշտ քանակությամբ բակտերիալ պարարտանյութերի հաշվարկման համար: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր բակտերիալ պարարտանյութերի վերաբերյալ դիդակտիկ նյութեր, աղյուսակներ, մեթոդական ցուցումներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 8 ժամ
 Գործնական պարապմունք` 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել խոտադաշտային ցանքաշրջանառությունում պարարտացման սխտեմը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է ճիշտ կիրառել օրգանական և հանքային պարարտանյութերը,
- գիտի ցանքաշրջանառության մեջ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի ճիշտ տեղաբաշխումը,

- կարողանում է կատարել պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումներ. ա) կուտակել, ճիշտ պահել և ժամանակին դաշտ փոխադրել, բ) հարթեցնել տորֆ և պատրաստել կոմպոսներ՝ օգտագործելով ֆեկալները և մյուս բոլոր տեսակի թափուկները, գ) հավաքել մոխիրը, հայթայթել կիր, դ) ժամանակին փոխադրել հանքային պարարտանյութերը և ճիշտ կազմակերպել պահպանումը, ե) պատրաստել ջրանալցված օրգանահանքային պարարտանյութեր, զ) ցանել լյուպին կանաչ պարարտացման համար, է) մեքենայացնել պարարտանյութերը հող մտցնելու և ծածկելու աշխատանքները և այլն:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ, որի օգնությամբ ուսանողը պետք է գիտենա օրգանական և հանքային պարարտանյութերի ճիշտ կիրառումը, դրանց ճիշտ տեղաբաշխումը ցանքաշրջանառության մեջ և կարողանա կատարել պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումներ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողներին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառության ընթացքում պարարտացման սիստեմների վերաբերյալ և ձևավորել կարողություններ ու հմտություններ ճիշտ կազմակերպելու միջոցառումներ պարարտանյութերը հող մտցնելու համար: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվել են տարբեր բակտերիալ պարարտանյութերի վերաբերյալ դիդակտիկ նյութեր, աղյուսակներ, մեթոդական ցուցումներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԲՈՒՅՍԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՌԵԺԻՄՆԵՐԸ»

Սողուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-006

Սողուլի տևողությունը`

105 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը`

Տեսական պարապմունք` 68 ժամ

Գործնական աշխատանք` 37 ժամ

Սողուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության` ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի համար: Նպատակն է տալ գիտելիքներ կենդանական աշխարհի գոյատևության համար օրգանական նյութ ստեղծող մշակաբույսերի կյանքին անհրաժեշտ պահանջների, նրանց ունեցած դերի, մշամակության, ինչպես նաև այն պայմանների մասին, որոնք պետք է նպաստեն օրգանական նյութերի ստացմանը:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է տիրապետի «Հողի տեսակները և նրանց որակական գնահատումը», «Երկրագործության հիմունքներ» մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ներկայացնել և հիմնավորել մշակաբույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնները, նրանց դերն ու մշամակությունը:
2. Կարողանա շարադրել բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոններին վերաբերող գիտական երկրագործության օրենքները և նրանց կիրառման արդյունավետությունը:
3. կարողանա ներկայացնել յուրաքանչյուր գործոնի գործընթացի պահանջվելիք համապատասխան պայմանների ստեղծումը:

Գնահատման կարգը`

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ներկայացնել և հիմնավորել մշակաբույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնները, նրանց դերն ու նշանակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԸ`

- Գիշտ է պատկերացում և շարադրում բույսերի կողմից օրգանական նյութ (բերք) ստեղծելու համար բույսերի կյանքին անհրաժեշտ պահանջները (գործոնները):
- Գիշտ է ներկայացնում այդ գործոնների դերն ու նշանակությունը

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն հարցեր բույսի յուրաքանչյուր պահանջի անհրաժեշտության մասին, նրանց կատարելիք դերի մասին: Ուսանողը պետք է հստակ շարադրի բույսերին անհրաժեշտ գործոնների դերն ու նշանակությունը:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ բույսի կյանքին անհրաժեշտ տիեզերական (երկնային) գործոնների (լույս, ջերմություն) և հողային (երկրային) գործոնների (օդ, սննդամթերք, ջուր) մասին: Ուսումնառության համար կոգտագործվեն անհրաժեշտ գրականության և թեմային վերաբերվող դիդակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 22 ժամ
Գործնական աշխատանք` 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է շարադրել բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոններին վերաբերող գիտական երկրագործության օրենքները և նրանց կիրառման արդյունավետությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԸ`

- Գիշտ է շարադրում, որ ելնելով բույսերի ընդհանուր պահանջներից ձևավորվել են գիտական երկրագործության օրենքները, որոնց իմացությունը և կիրառումը կնպաստի բույսերի պահանջների բավարարմանը, հետևաբար և բույսերի կողմից օրգանական նյութի ստեղծմանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն տարբեր հարցեր պարզելու յուրաքանչյուր օրենքի էության և նրա կիրառման արդյունավետության վերաբերյալ: Ուսանողը պետք է հստակ ներկայացնի բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոններին վերաբերող գիտական երկրագործության օրենքները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով սովորողին տալ գիտելիքներ օրգանական նյութերի ստեղծման նպատակով մշակաբույսերի պահանջների բավարարման համար միջոցառումների համալիր գործընթացներ և այն հիմնավորելով գիտելիքների ձևով: Ուսումնառության համար կոգտագործվեն անհրաժեշտ գրականության և թեմային վերաբերվող դիդակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 22 ժամ
Գործնական աշխատանք` 12 ժամ

Արդյունք 3. Կարողանում է ներկայացնել տարբեր մշակաբույսերի պահանջներին համապատասխան պայմանների ստեղծումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԸ`

- Տարբեր բույսերի պահանջներին համապատասխան նրանց աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ են նաև ստեղծել համապատասխան պայմաններ` բնակլիմայական տարբեր գոտիներում մշակաբույսերի կառուցվածքի ճիշտ սահմանում, նախորդների ճիշտ ընտրում, հողի մշակում, պարարտացում, վնասակար ազդակների դեմ պայքարի միջոցառումների կիրառում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն հարցեր առանձին մշակաբույսերի պահանջների բավարարմանն անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման վերաբերյալ: Փորձարարական ուսումնասիրությունների միջոցով պարզելու այն պայմանների առկայությունը կամ համապատասխանությունը բույսի պահանջների ապահովման վերաբերյալ: Սովորողը պետք է կատարի իրեն հանձնարարված բոլոր առաջադրանքները:

ՍԵՅՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄՆԵՐԸ`

Տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով ուսանողներին տալ գիտելիքներ ելնելով յուրաքանչյուր բույսի առանձնահատկություններից: Ուսումնառության համար կոգտագործվեն անհրաժեշտ գրականության և թեմային վերաբերվող դիդակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 24 ժամ

Գործնական աշխատանք` 13 ժամ

ՍՈՂՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՄԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՔԱՅԱԿԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-007

Մոդուլի տևողությունը`

87 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը`

Տեսական պարապմունք` 44 ժամ

Գործնական աշխատանք` 43 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության` ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի դասակարգման, սելեկցիայի և սերմնաբուծության, էլիտային սորտերի ստացման, հացահատիկային, ձավարային, հատիկալնդեղեն, յուղատու, եթերայուղատու, թելատու մշակաբույսերի, եգիպտացորենի, սորգոյի, պալարապտուղների և նարկոտիկ բույսերի մշակության տեխնոլոգիաների, նրանց նշանակության և դերի, օգտագործման, կենսաբանական առանձնահատկությունների, աճի և զարգացման, աճի փուլերի անցման համար ունեցած պահանջների, բերքի, բերքահավաքի և պահեստավորման վերաբերյալ:

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԿ 1-08-005 մոդուլը:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա դասակարգել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տեսակները և մշակության տեխնոլոգիաները,
2. կարողանա շարադրել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները` կախված վեգետացիայի տևողության և մշակության ժամկետների հետ,
3. կարողանա հիմնավորել աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները կախված բնակլիմայական տարբեր գոտիների պայմանների հետ.
4. կարողանա որոշել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները.
5. կարողանա ճիշտ ներկայացնել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները.
6. կարողանա որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և սերմացուի նախապատրաստումը:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 1. Կարողանում է դասակարգել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տեսակները և մշակման տեխնոլոգիաները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- կարողանում է դասակարգել մշակաբույսերի տեսակները,
- ճիշտ է շարադրում մշակաբույսերի մշակման տեխնոլոգիաները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տեսակների, նրանց առանձնահատկությունների և մշակաբույսերի մշակման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տեսակների, նրանց առանձնահատկությունների և մշակաբույսերի մշակման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է շարադրել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները կախված վեգետացիայի տևողության և մշակության ժամկետների հետ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները,
- ճիշտ է որոշում տարբեր մշակաբույսերի վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ հացահատիկի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունների, վեգետացիայի տևողությունների և մշակության ժամկետների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ հացահատիկի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունների, վեգետացիայի տևողությունների և մշակության ժամկետների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հիմնավորել աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները կախված բնակլիմայական տարբեր գոտիների պայմանների հետ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է ներկայացնում տարբեր գոտիների բնակլիմայական պայմանները.
- ճիշտ է շարադրում աճի տարբեր փուլերում առաջադրվող պահանջները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ հանրապետության տարբեր գոտիների և այդ գոտիների բնակլիմայական պայմանների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ հանրապետության տարբեր գոտիների և

այդ գոտիների բնակլիմայական պայմանների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 8 ժամ
Գործնական պարապմունք՝ 8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է ճիշտ որոշել բերքի հասունության աստիճանը և բերքի մոտավոր քանակը,
- կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները,
- ճիշտ է շարադրում բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ բերքի հասունության աստիճանի որոշման ձևերի և բերքի մոտավոր քանակի, բերքահավաքի ժամկետների, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ բերքի հասունության աստիճանի որոշման ձևերի և բերքի մոտավոր քանակի, բերքահավաքի ժամկետների, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, լաբորատոր սարքեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝ 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման գործընթացները.
- ճիշտ է շարադրում հացահատիկի խնամքի գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության, բերքահավաքի մեքենայացման և խնամքի գործընթացների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության, բերքահավաքի մեքենայացման և խնամքի գործընթացների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 6 ժամ
Գործնական պարապմունք՝ 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանում է որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և սերմացուի նախապատրաստումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է ճիշտ որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները.
- ճիշտ է շարադրում սերմացուի նախապատրաստման գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաների և սերմացուի նախապատրաստման աշխատանքների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաների և սերմացուի նախապատրաստման գործընթացների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	7 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒԴԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՐՎՈՐԾՈՒՄ»

Սողուլի դասիչը` **ԳՏԿ 1-08-008**

Սողուլի տևողությունը`	85 ժամ	
Դասընթացի մատուցման ձևը`	Տեսական պարապմունք`	43 ժամ
	Գործնական աշխատանք`	42 ժամ

Սողուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլների, տրակտորների, գյուղատնտեսական մեքենաների, անասնապահական տեղակայանքների և սարքավորումների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, շահագործման և տեխնիկական սպասարկումների, մեքենատրակտորային ագրեգատների (USU) լիարժեք կոմպլեկտավորման, աշխատանքների տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ, ձևավորել USU-ի շահագործման ցուցանիշները հաշվարկելու դրանք աշխատանքին նախապատրաստելու, դաշտում կարգավորելու և վարելու, վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակները տարբերելու, նրանց անհրաժեշտ քանակը որոշելու, ինչպես նաև պահպանում իրականացնելու կարողություններ:

Սուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի **ԳՏԿ 1-08-004** մոդուլը:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ներկայացնել մեքենաների համակարգը, և դասակարգել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացների համալիր մեքենայացման և ավտոմատացման միջոցները,
2. կարողանա հստակ շարադրել գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների կառուցվածքը, տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները,
3. կարողանա կազմել մեքենայական ագրեգատներ, որոշել նրանց կազմն, քանակը, վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակը և քանակը,
4. կարողանա դասակարգել տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և որոշել նրանց քանակը,
5. կարողանա ճիշտ շարադրել մեքենաների պահպանման եղանակները և գործընթացները,
6. կարողանա շարադրել տրակտորային ագրեգատների և ավտոմոբիլների վարման անվտանգության կանոնները:

Գնահատման կարգը`

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ներկայացնել մեքենաների համակարգը, և դասակարգել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացների համալիր մեքենայացման և ավտոմատացման միջոցները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

Կարողանում է դասակարգել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության գործընթացները, ճիշտ է ընտրում տնտեսությանն անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ որոշակի մթերքների արտադրության գործընթացների ցանկը կազմելու և համապատասխան մեքենաներ ու գործիքներ ընտրելու համար: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մեքենաների համակարգի, մթերքների արտադրության համալիր մեքենայացման և ավտոմատացման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր մեքենաների և գործիքների դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է հստակ շարադրել գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների կառուցվածքը, տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները,

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում մեքենաների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,
- ընտրում կամ որոշում է տեխնիկական միջոցների շահագործական ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ առանձին մեքենաների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը շարադրելու, տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները ընտրելու կամ հաշվելու համար: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մեքենաների կառուցվածքի, նրանց տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշների ընտրման և հաշվարկման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր մեքենաների և գործիքների դիտակտիվ նյութեր, չափորոշիչներ և ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կազմում է մեքենայական ագրեգատներ, որոշել նրանց կազմն, քանակը, վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակը և քանակը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Ըստ սահմանված ագրոժամկետների և աշխատանքի ծավալի որոշում է մեքենայական ագրեգատների, վառելանյութերի և քսայուղերի քանակը,
- կազմում է տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածության գրաֆիկներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ առանձին մշակաբույսերի մշակման գործընթացների համար որոշելու մեքենատրակտորային ագրեգատների, վառելանյութերի և քսայուղերի քանակը, կազմելու տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածության գրաֆիկներ: Ադյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների, գործնական և կուրսային աշխատանքի կատարման միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մեքենայական ագրեգատների շահագործման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր մեքենաների և գործիքների դիտակտիվ նյութեր, չափորոշիչներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Դասակարգում է տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և որոշել նրանց քանակը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ըստ գործող չափորոշիչների որոշում է տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների տեսակները, քանակը և կատարման ժամկետները,
- կազմում է տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների աշխատանքի պլան գրաֆիկը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ առանձին տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների համար որոշել տեխսպասարկումների տեսակը, քանակը, աշխատանքի ծավալը, ժամկետները և կազմել պլան գրաֆիկ: Ադյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տեխնիկական միջոցների սպասարկման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են չափորոշիչներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ շարադրել մեքենաների պահպանման եղանակները և գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում տեխնիկայի պահպանման դրույթները և հրահանգները,
- ճիշտ է շարադրում բաց, փակ և կոմբինացված պահպանման եղանակների առանձնահատկությունները,
- կարողանում է պահպանման ժամանակ ընտրել խնամքի և տեխնիկական սպասարկման միջոցներ և կատարել տեխնիկական սպասարկում,
- կարողանում է պահպանման ժամանակ ձեռնարկել հակահրդեհային միջոցառումներ և ընտրել համապատասխան միջոցներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տեխնիկական միջոցների պահպանման և պահպանման ժամանակ տեխնիկական միջոցների սպասարկման եղանակների, միջոցների և հակահրդեհային միջոցառումների վերաբերյալ գիտելիքներ ստուգելու նպատակով: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տեխնիկական միջոցների պահպանման, պահպանման ժամանակ տեխնիկական սպասարկումների ձևերի, միջոցների և հակահրդեհային

միջոցառումների մասին: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են չափորոշիչներ, ուսումնական գրականություն և դիտակտիվ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանում է շարադրել տրակտորային ագրեգատների և ավտոմոբիլների վարման անվտանգության կանոնները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում տրակտորների և ավտոմեքենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները,
- կարողանում հաղորդել տրակտորիստին և ավտովարորդին անհրաժեշտ հոգեֆիզիկական և հոգեկան պահանջվող հատկություններ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տրակտորների և ավտոմեքենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության տեխնիկայի կանոններին, տրակտորիստին և ավտովարորդին անհրաժեշտ հոգեֆիզիկական և հոգեկան հատկություններին վերաբերվող գիտելիքներ ստուգելու նպատակով, ինչպես նաև ուսանողին կառաջարկվեն երթուճակ տրակտորի (ավտոմեքենայի) վրա կատարել մի շարք վարժություններ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տրակտորների (ավտոմեքենաների) վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության տեխնիկայի կանոնների, տրակտորիստին (ավտովարորդին) անհրաժեշտ հոգեֆիզիկական և հոգեկան պահանջվող հատկությունների մասին, ինչպես նաև ուսանողի մոտ ձևավորել տրակտորներ վարելու կարողություններ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են չափորոշիչներ, ուսումնական գրականություն, անիվավոր և թրթուրավոր տրակտորներ, ավտոմեքենաներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	7 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՊՏԴԻ ԵՎ ԽԱՂՈՂԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը` **ԳՏԿ 1-08-009**

Մոդուլի տևողությունը`	87 ժամ
Դասընթացի մատուցման ձևը`	Տեսական պարապմունք` 44 ժամ
	Գործնական աշխատանք` 43 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական ֆերմերային տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ խաղողի և պտղատու այգիների մշակության, բերքահավաքի տեխնոլոգիաների և օգտագործվող մեքենաների վերաբերյալ, ձևավորել պտղատու ծառերի տեսակների ընտրության, դաշտի նախապատրաստման, տնկման, խնամքի, հիվանդությունների կանխորոշման և բուժման, բերքահավաքի, տեղափոխման և պահպանության, տեխնիկական միջոցների ընտրության և օգտագործման վերաբերյալ:

Մուտքային պահանջները`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԿ 1-08-007 մոդուլը:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ շարադրել պտղատու տնկարանների հիմնման, տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիան,
2. կարողանա ճիշտ շարադրել այգիների հիմնման հողատարածքի ընտրության, նախապատրաստման և կարգավորման տեխնոլոգիան,
3. կարողանա ճիշտ շարադրել խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման գործընթացը,

4. կարողանա ճիշտ շարադրել ծառերի էտի և ձևավորման գործընթացը ,
5. կարողանա ճիշտ շարադրել խաղողի վազերի և պտղատու ծառերի պատվաստման գործընթացը,
6. կարողանա ճիշտ շարադրել բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել պտղատու տնկարանների հիմնման, տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիան:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում խաղողի և պտղի տեսակների ընտրությունը ըստ հողակլիմայական պայմանների և գոտիականության,
- ճիշտ է շարադրում պտղատու տնկարանների հիմնման, և տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ հանրապետության տարբեր շրջաններում խաղողի և պտղի տեսակների, տնկարանների հիմնման և տնկանյութի արտադրության գործընթացների ցանկը կազմելու համար: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ խաղողի և պտղի տեսակների, տնկանյութի արտադրության գործընթացների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ շարադրել այգիների հիմնման հողատարածքի ընտրության, նախապատրաստման և կարգավորման տեխնոլոգիան:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- տարբերում է այգիների հիմնման համար հողատարածքի ընտրության չափանիշները,
- ճիշտ է շարադրում դաշտի ձևանշման և ծառերի սնման մակերեսի որոշման հիմնական չափանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ հանրապետության տարբեր շրջաններում խաղողի և պտղի հիմնման համար հողի նախապատրաստման տարբեր ձևերի և գործընթացների, սնման մակերեսի որոշման, խաղողի և ծառերի միջշարային և միջբնային հեռավորությունների ընտրության մասին գիտելիքներ ստուգելու նպատակով: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ այգիների հիմնման համար հողատարածքի ընտրության, դաշտի ձևանշման, սնման մակերեսի որոշման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման գործընթացը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- կարողանում է շարադրի տնկման փուսերի փորման և ակոսների անցկացման գործընթացները,
- ճիշտ է շարադրում խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման ձևերը,
- շարադրում է խաղողի անդալիզի գործընթացը:

ՉԱՆՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տարբեր տեսակի պտղի տնկիների և խաղողի արմատակալների տնկման կամ անդալիզի համար փոսերի և ակոսների չափերի, փոսերի փորման և ակոսների անցկացման, բերրիության ապահովման վերաբերյալ գիտելիքներ ստուգելու նպատակով: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տնկիների և արմատակալների տնկման և անդալիզի համար փոսերի փորման, ակոսների անցկացման, նրանց չափերի որոշման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել ծառերի և վազերի էտի և ձևավորման գործընթացը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում էտի եղանակները և դրանց ազդեցությունը բույսերի վրա, ճիշտ է շարադրում էտի ժամկետները, տեխնիկան և գործիքները:

ՉԱՆՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողներին գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ պտղատու ծառերի և խաղողի վազերի վերգետնյա օրգանների աճի, ձևավորելու, բերքատվությունը .կանոնավորելու նպատակով էտի տարբեր ձևերի և ժամկետների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ այգիների էտի տարբեր ձևերի, աչքերի քանակի, էտի գործիքների և էտի ժամկետների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական պարապմունք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ շարադրել խաղողի վազերի և պտղատու ծառերի պատվաստման գործընթացը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- տարբերում է ծառերի և վազերի պատվաստման դերը խաղողաբուծության և պտղաբուծության ինտենսիվացման գործում,
- ճիշտ է շարադրում պատվաստակալներին ներկայացվող պահանջները և պատվաստման ձևերը:

ՉԱՆՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողներին գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ պտղատու ծառերի և խաղողի վազերի պատվաստման դերի, ձևերի պատվաստակալներին ներկայացվող պահանջներ վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ խաղողի վազերի և պտղատու ծառերի պատվաստման դերի, պատվաստակալների նկատմամբ ներկայացվող պահանջների և պատվաստման ձևերի և ժամկետների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական պարապմունք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանում է ճիշտ շարադրել բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է շարադրում պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի, բերքատվության և բերքահավաքի ժամկետների որոշման մեթոդները,
- գիտի բերքահավաքի եղանակները և անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցները,
- ճիշտ է շարադրում բերքի պահեստավորման գործընթացը,
- գիտի բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոնները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ`

Սովորողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի և բերքահավաքի ժամկետների որոշման, բերքահավաքի եղանակների և անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցների, բերքի պահեստավորման, բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոններ վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱՔԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՐՄԱՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի և բերքահավաքի ժամկետների որոշման, բերքահավաքի եղանակների և անհրաժեշտ տեխնիկական տրանսպորտային և օժանդակ միջոցների, բերքի պահեստավորման, բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոններ վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	7 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՄԵԼԻՈՐԱՏԻՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԵՎ ՈՈՌԳՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը` **ԳՏԿ 1-08-010**

Մոդուլի տևողությունը`	36 ժամ
Դասընթացի մատուցման ձևը`	Տեսական պարապմունք` 18 ժամ
	Գործնական աշխատանք` 18 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության` «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման, ալկալի հողերի և աղուտների մելիորացման, մելիորացված հողերի գյուղատնտեսական յուրացման, ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումների, ոռոգման անձրևացման եղանակի կիրառման, դրենաժային ջրերի օգտագործման, քարքարոտ, ճահճային հողերի մելիորացման և հողերի կուլտուրականացման ագրոմելիորատիվ միջոցառումների վերաբերյալ և ուսանողների մեջ ձևավորել համապատասխան կարողություններ:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԿ 1-08-004 և ԳՏԿ 1-08-006 մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ բնութագրել ալկալի հողերը և աղուտները, կատարել այդպիսի հողերի մելիորացման գործընթացները,

2. կարողանա ճիշտ շարադրել գյուղատնտեսական հողերի յուրացման ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումները,
3. կարողանա ճիշտ շարադրել մելիորացված ալկալի հողերում և աղուտներում մշակվող պտղատուների անձրևացման եղանակի գործընթացները,
4. ճիշտ բնութագրի ալկալի հողերի մելիորացման եղանակները,
5. կարողանա շարադրել քարքարոտ հողերի մելիորացիան և կուլտուրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները,
6. կարողանա շարադրել հողերի կուլտուրականացման ագրոմելիորատիվ միջոցառումները:

Գնահատման կարգը`

Սովորույթի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել ալկալի հողերը և աղուտները, կատարել այդպիսի հողերի մելիորացման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- ճանաչում է ալկալի հողերի և աղուտների տարածումը ու կարողանում է տալ նրանց բնութագիրը,
- իմանում է աղերի առաջացումը և կուտակումը Արարատյան հարթավայրում,
- գիտի ինչպես են կատարում ալկալի և աղուտ հողերի մելիորացումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ կամ թեստեր բաղկացած երեք հարցից, որից մեկն է ճիշտը և կապահանջվի բացատրել ալկալի և աղուտ հողերի կառուցվածքը, աղակալման տեսակները և դրանց վերացման կոմպլեկս միջոցառումները: Սովորողը պետք է գիտենա, որ հողերի որակը և հետևապես, դրանց բնական ու արդյունավետ բերրիությունը կարելի է բարձրացնել միայն մելիորացիայի և կուլտուրականացման համալիր միջոցառումների համատեղ կիրառման շնորհիվ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ալկալի և աղուտ հողերի առաջացման, տարածման և դրանց մելիորացման և կուլտուրականացման համալիր միջոցառումների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր աստիճանի ալկալի և աղուտ հողեր, տարբեր աղերի պարունակությամբ, չափիչ գործիքներ, ուսումնական գրականություն և մեթոդական ցուցումներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	4 ժամ
Գործնական աշխատանք`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ շարադրել գյուղատնտեսական հողերի յուրացման ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- գիտի ոռոգման` անձրևացման եղանակը, նրա կիրառումը մելիորացված ալկալի և աղուտ հողերում,
- գիտի, որ դեպքում է տեղի ունենում հողերի կրկնակի աղակալում և կարողանում է կազմակերպել պայքարի միջոցառումներ,
- կարողանում է հողի փխրեցման միջոցով փոխազդել ջրաթափանցելիության և ֆիլտրացման արագության վրա,
- գիտի հողի աղազերծման համար ինչ հերթականությամբ և ինչ մշակաբույսեր պետք է մշակել:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ` հաշվարկել անձրևացման եղանակով տարբեր մշակաբույսերի ոռոգման համար անհրաժեշտ անձրևացման մեքենաների (Կուբան) քանակը և ոռոգման առանձնահատկությունները: Սովորողը պետք է գիտենա, որ որոշակի անբարենպաստ պայմաններում տեղի են ունենում մելիորացված հողերի կրկնակի աղակալման պրոցեսներ: Սովորողը պետք է գիտենա հողի փխրեցուցիչների տիպերը և փխրեցումների խորության առավելությունը: Սովորողը պետք է գիտենա մելիորացված ալկալի և աղուտ հողերի օգտագործման ժամանակ, որպես պարտադիր մելիորատիվ միջոցառում, ինչպիսի մշակաբույսեր պետք է մշակել (աշնանացան ցորեն առվույտի ենթացանքով): Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների

կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ մեխորացված հողերի գյուղատնտեսական յուրացման ագրոտեխնիկական և ագրոմեխորատիվ միջոցառումների վերաբերյալ, գիտենա պայքարի միջոցառումներ իրականացնել հողի կրկնակի աղակալման դեմ և ալկալի աղակալված հողերի օգտագործման ժամանակ մշակաբույսերի մշակման հերթականությունը: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր քիմիական բաղադրության ալկալի և աղուտ հողեր, չափիչ գործիքներ, աղյուսակներ, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	4 ժամ
Գործնական աշխատանք`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ շարադրել մեխորացված ալկալի հողերում և աղուտներում մշակվող պտղատուների անձրևացման եղանակի գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է տարբերել ալկալի և աղուտ հողերում արհեստական անձրևացման եղանակով պտղատու այգիների ջրման համար անհրաժեշտ սարքերի տեսակները,
- իմանում է ջրման տարբեր եղանակների ազդեցությունը, մեխորացված հողերի ջրաաղային և ֆիզիկա-քիմական հատկությունների վրա,
- գիտի, որ թերի մեխորացված հողերում անձրևացումով ջրում չի երաշխավորվում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Այս արդյունքը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է գիտենա պտղատու այգիների անձրևացման եղանակով ջրման առանձնահատկությունների, առավելությունների և որոշ դեպքերում բերքի կորուստների մասին թերի մեխորացված հողերում անձրևացումով ջրում չի երաշխավորվում: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի մեջ ձևավորել կարողություններ անձրևացման եղանակով իրականացնել մեխորացված ալկալի հողերում և աղուտներում մշակվող պտղատու այգիների ջրումը անձրևացման եղանակով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր աղյուսակներ, դիագրամաներ, ուսումնական գրականություն և մեթոդական ցուցումներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	3 ժամ
Գործնական աշխատանք`	3 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ճիշտ է բնութագրում ալկալի հողերի մեխորացման եղանակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- տիրապետում է հողերի պահպանումը կրկնակի աղակալումից և ճահճացումից,
- կարողանում է կազմակերպել մեխորացված ալկալի հողերում և աղուտներում ագրոքիմիական հատկությունների բարելավում,
- գիտի ալկալի հողերի քիմիական մեխորացիայի տեխնոլոգիան:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ , որի օգնությամբ կպարզաբանվի ուսանողի գիտելիքները ալկալի հողերի վերաբերյալ, ինչ ճանապարհով պետք է հողում մեծ քանակությամբ գոյություն ունեցող Na-ը փոխարինել Ca-ով: Սովորողը պետք է գիտենա, որ հանրապետությունում աղուտ հողերում և ալկալիների մեխորացումից հետո ոռոգման ռեժիմների և նորմաների խախտման հետևանքով բարելավված, աղազերծված բերրի հողերը կրկին աղակալում և ալկալիանում են և կարողանա իրականացնել պայքարի միջոցառումներ կրկնակի աղակալման դեմ: Սովորողը պետք է գիտենա, որ չնայած աշնանացան ցորենի և առվույտի շահութաբերության մակարդակը ցածր է, այնուհանդերձ մեխորացված հողերում այդ կուլտուրաների մշակումը մեխորատիվ և ագրոնոմիկայի տեսակետից անհրաժեշտություն է: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր

առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողների մեջ ձևավորել կարողություններ և տալ գիտելիքներ ալկալի հողերի մելիորացման եղանակների վերաբերյալ: Սովորողը պետք է գիտենա, որ կալիումի պարունակությունը վեգետացիայի ընթացքում ավելի ուժեղ տատանումների է ենթարկվում, քան հեշտ հիդրոլիզվող ազոտը և շարժուն ֆոսֆորը: Սովորողը պետք է գիտենա, և կարողանա դասակարգել և խմբավորել ՀՀ քարքարոտ հողերը (չորս խումբ), ըստ քարքարոտության աստիճանը ստորաբաժանել դրանք ըստ քարքարոտության չափանիշների (չորս), ըստ խորքային քարքարոտության (երեք): Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր պլակատներ, աղյուսակներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 3 ժամ

Գործնական աշխատանք` 3 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է շարադրել քարքարոտ հողերի մելիորացիան և կուլտուրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- գիտի քարքարոտ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման միջոցները,
- կարողանում է բացատրել դարավանդների պատրաստման դերը, որպես լանջերի հողերի արդյունավետ օգտագործման միջոցառում,
- գիտի քարքարոտ հողերի խմբերը և տարբերում է իրարից,
- գիտի մակերեսային և խորքային քարքարոտության տեսակները,
- ուսանողը ճանաչում է քարքարքտ հողերի յուրացման տեխնոլոգիան և օգտագործվող մեխանիզմները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ` պարզելու համար արդյոք ըստ իրենց որակական վիճակի քարքարոտ հողերը պիտանի են մելիորացման համար (հաշվի առնել հողի բերրիությունը, հողաշերտի հզորությունը, էրոզացվածության աստիճանը, էրոզիայի զարգացման պոտենցիալ վտանգը, հողահանդակների կտրտվածությունը, քարքարոտությունը և այլն): Սովորողը պետք է գիտենա մեր հանրապետությունում եղած քարքարոտ հողերի խմբավորումը (չորս խումբ), մակերեսային քարքարոտությունը (չորս խումբ), խորքային քարքարոտությունը (չորս խումբ): Միառժամանակ պետք է գիտենա քարքարոտ հողերի յուրացման տեխնոլոգիան և օգտագործվող մեխանիզմները (Կունա-100, դ-576 մակնիշի մեքենա, երկնուղավոր հարթեցուցիչներ և այլն): Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողներին տալ գիտելիքներ քարքարոտ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման, կատարման ժամանակ անհրաժեշտ տեխնոլոգիական պրոցեսների (քարաթմբերի և քարացրոնների հավասարեցում, մակերեսային և հողի պրոֆիլում թաղված և կիսաթաղված քարերի հանում և դաշտից հեռացում, ցեմենտած հորիզոնի փշրում և վերացում, տարածքի հարթեցում և այլն) իրականացման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր աղյուսակներ, դիտակտիկ նյութեր, պլակատներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 2 ժամ

Գործնական աշխատանք` 2 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանում է շարադրել հողերի կուլտուրականացման ագրոմելիորատիվ միջոցառումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է կատարել արմատաբնակ շերտի և վարելաշերտի կուլտուրականացում,
- գիտի ինչպես կարելի է ստեղծել հզոր կուլտուրականացված վարելաշերտեր,
- գիտի ենթավարելաշերտի փխրեցումը ինչպիսի ազդեցություն է թողնում հողի ջրաթափանցելիության վրա:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Այս արդյունքը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է գիտենա ագրոմելիորատիվ միջոցառումների օգնությամբ ինչպես է կատարվում հողի կուլտուրական վիճակի բարելավումը (ագրոֆիզիկական, ագրոքիմիական, ագրոկենսաբանական, կուլտուր-տեխնիկական): Պետք է գիտենա, որ ագրոմելիորացիայի կարևոր միջոցառումներից է արմատաբնակ շերտի և առաջին հերթին վարելաշերտի կուլտուրականացումը, որը կարելի է իրականացնել ենթավարելաշերտը փխրեցնելով, ստորին շերտերում օրգանական նյութերի պաշարն ավելացնելու, նրա կառուցվածքը լավացնելու միջոցով: Սովորողը պետք է գիտենա թե ինչպես է ազդում ենթավարելաշերտի փխրեցումը, բազմամյա խոտաբույսերի ազդեցությունը հողի ջրաթափանցելիության վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի գրանցումը կատարելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողներին տալ գիտելիքներ ինքնուրույն կազմակերպելու տարբեր ագրոմելիորատիվ միջոցառումներ: Ռեսուրսներ ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր աղյուսակներ, պլակատներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	2 ժամ
Գործնական աշխատանք`	2 ժամ

ՍՈՂՈՒՄԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱՐՈՒՅՍԵՐԻ ՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»

Սողուլի դասիչը` **ԳՏԿ 1-08-011**

Սողուլի տևողությունը` **51 ժամ**

Դասընթացի մատուցման ձևը` **Տեսական պարապմունք` 26 ժամ**

Գործնական աշխատանք` 25 ժամ

Սողուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ կերային մշակաբույսերի մշակման, ցանքի արտադրության տեխնոլոգիայի վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԿ 1-08-001, ԳՏԿ 1-08-007, ԳՏԿ 1-08-005 մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է կարողանա ճիշտ շարադրել`

1. ցանովի միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի` գարու, կերի ճակնդեղի, առվույտի, կորնգանի, հողատարաքցները,
2. բնական արոտների և խոտհարքների, մակերեսային և արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացներ,
3. կերերի տեսակները` կոպիտ, հյութալի, խտացրած, հատիկային, համակցված կերերի ստացման արտադրական գործընթացները,
4. կերային մշակաբույսերի աճեցման, հնձի, հակավորման, տեղափոխման, պահեստավորման և պահպանման գործընթացները:

Գնահատման կարգը`

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է շարադրել ցանովի միամյա և բազմամյա կերային

մշակաբույսերի` գարու, կերի ճակնդեղի, առվույտի, կորնգանի, հողատարաքցների վար ու ցանքի գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- կարողանում է կազմակերպել միամյա կերային մշակաբույսերի, հողատարածքների` գարու, կերի ճակնդեղի, աշորայի վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքները,
- կարողանում է կազմակերպել բազմամյա կերային մշակաբույսերի` առվույտի, կորնգանի, երեքնուկի հողատարածքների վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր կերային մշակաբույսերի, վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքների վերաբերյալ, որպեսզի ստուգվեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ ցանովի միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի վար ու ցանքի, նրա չափերի մասին: Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիկ նյութեր և պլակատներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական աշխատանք`	7 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ հասկանալ բնական արոտների և խոտհարքների, մակերեսային և արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- կարողանում է ճիշտ շարադրել բնական արոտների և խոտհարքների մակերեսային բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել բնական արոտների և խոտհարքների արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացների հիմնական սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր բնական արոտների և խոտհարքների մակերեսային և արմատական բարելավման գործընթացների հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ, որպեսզի ստուգեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ բնական արոտների և խոտհարքների մակերեսային և արմատական բարելավման գործընթացների հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ: Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիկ նյութեր, պլակատներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	6 ժամ
Գործնական աշխատանք`	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ շարադրել կերերի տեսակները` կոպիտ, հյութալի, խտացրած, հատիկային, համակցված կերերի ստացման արտադրական գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել կոպիտ կերերի` առվույտի, կորնզանի, գարու չոր մասսայի ստացման արտադրական սկզբունքները, նրանց օգտագործման ձևերը,
- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել հյութալի կերերի` սիլոսի, սենաժի, կերի ճակընդեղի ստացման արտադրական սկզբունքները և նրանց օգտագործման ձևերը,
- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել խտացրած կերերի ստացման և օգտագործման ձևերի, չափերի հիմնական սկզբունքները,
- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել հատիկային մշակաբույսերի` ցորենի, գարու, եգիպտացորենի ստացման և օգտագործման ձևերի ու չափերի հիմնական սկզբունքները,
- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել համակցված կերերի արտադրության տեխնոլոգիայի հիմնական սկզբունքները,
- ճիշտ է կարողանում մեկնաբանել անտիբիոտիկային կերերի անհրաժեշտությունը և նրանց օգտագործման ձևերն ու չափերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր տարբեր մշակաբույսերից ստացվող կերատեսակների , նրանց օգտագործման չափաբաժինների և ձևերի մասին, որպեսզի ստուգեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ տարբեր մշակաբույսերից ստացվող կերատեսակների օգտագործման ձևերի և չափերի մասին: Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիկ նյութեր, պլակատներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 6 ժամ
Գործնական աշխատանք` 6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել կերային մշակաբույսերի աճեցման, հնձի, հակավորման, տեղափոխման, պահեստավորման և պահպանման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՈՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

Կարողանում է կազմակերպել կերային մշակաբույսերի աճեցման, որոգման, հունձի ժամկետները: Գիշտ է շարադրում կերային մշակաբույսերի հակավորման, տեղափոխման գործընթացները: Գիշտ է շարադրում սիլոսի և սեճաժի պատրաստման եղանակները և ձևերը: Գիշտ է կարողանում կազմակերպել կերերի պահեստավորման և որակական հատկանիշների պահպանման գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր կերային մշակաբույսերի աճեցման, տեղափոխման, պահպանման գործընթացների մասին, որպեսզի ստուգեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ կերային մշակաբույսերի աճեցման, հունձի ժամկետների, տեղափոխման, պահեստավորման և ճիշտ պահպանման գործընթացների սկզբունքների մասին: Ուսման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիկ նյութեր, պլակատներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 6 ժամ
Գործնական աշխատանք` 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-012

Մոդուլի տևողությունը`

102 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը`

Տեսական պարապմունք` 68 ժամ

Գործնական աշխատանք` 34 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության` գյուղ. տնտեսության կազմակերպչի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսության վիճակագրության հիմնական հասկացությունների, մեթոդների բացարձակ և հարաբերական միջին մեծությունների, վիճակագրական բաշխումների, ընտրանքային դիտարկման, սոցիալ-տնտեսական երևույթների փոխադարձ կապերի, դինամիկ շարքերի, ինդեքսների և դրանց օգտագործման, վիճակագրական ցուցանիշների խմբավորման մեթոդների և տարբեր գործոնների ազդեցության պատճառա-հետևանքային կապերի վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Տնտեսագիտության հիմունքներ» և «Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ» առարկաները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ շարադրել վիճակագրության հիմնական հասկացությունները, կազմի վիճակագրական աղյուսակներ, հաշվարկել միջին և հարաբերական մեծություններ, ինդեքսներ, կազմել դինամիկ շարքեր,
2. կարողանա կատարել տնտեսության հիմնական ցուցանիշների՝ ցանքատարածությունների և բերքատվության, անասնազխաքանակի և մթերատվության վրա ազդող գործոնների վերլուծություն,
3. կարողանա հավաքել տեղեկատու նյութեր, կազմել ժամանակային շարքեր,
4. կարողանա կատարել արտադրության վրա կատարված ծախսերի վրա ազդող գործոնների վերլուծություն,
5. կարողանա կատարել շահույթի և շահութաբերության վրա ազդող գործոնների վերլուծություն:

Գնահատման կարգը

Սորոլւի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել վիճակագրական հիմնական հասկացությունները, կազմել աղյուսակներ, հաշվարկել միջին և հարաբերական մեծություններ, դինամիկ շարքեր:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

Կատարում է վիճակագրական դիտարկումներ, լրացնել վիճակագրական փաստաթղթեր, ճիշտ է հաշվարկում հարաբերական և բացարձակ միջին մեծությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն տեսական և գործնական առաջադրանքներ և գյուղացիական տնտեսության արտադրա-տնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տվյալներ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան բանվորական տետրեր:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ուսանողի վրա անհրաժեշտ գիտելիքներ, վիճակագրական հասկացությունների և հիմնական ցուցանիշների հաշվարկման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու է ուսումնական գրականություն, խնդիրների ժողովածու, վիճակագրական աղյուսակներ, գրաֆիկներ, գյուղացիական տնտեսության վերաբերյալ կոնկրետ տվյալներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք՝	14 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. – Կատարում է գյուղատնտեսության հիմնական ցուցանիշների՝ բերքատվության, անասնազխաքանակի, մթերատվության, կերերի վրա ազդող գործոնների վիճակագրական վերլուծություն:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

Կարողանում է կատարել տնտեսության օրինակով վիճակագրական վերլուծություն՝ բացարձակ և հարաբերական վիճակագրական մեծությունների, միջին մեծությունների, վարիացիայի ցուցանիշների, ինդեքսների, դինամիկ շարքերի օգնությամբ բուսաբուծության ճյուղի և անասնաբուծության ճյուղի ցուցանիշների ուղղությամբ (ցանքատարածությունների, բերքի, բերքատվության, համախառն բերքի, հոտի վերարտադրության, մթերատվության, զխաքանակի շարժի փոփոխությունները, դինամիկան):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Ուսանողին կտրվեն խնդիրներ և վիճակագրական աղյուսակներ, տեղեկատու նյութեր կատարելու վիճակագրական վերլուծություններ՝ օրինաչափ երևույթներ հայտնաբերելու ուղղությամբ, որոնք տիպական կլինեն տվյալ տեղին (որտեղ է կատարվել հետազոտությունը) և ժամանակին (երբ է անցկացվել հետազոտությունը):

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ուսանողին սովորեցնել վիճակագրական վերլուծություն կատարելու վիճակագրական բանաձևերի միջոցով համապատասխան ցուցանիշների և օրինաչափ երևույթներ բացահայտելու մեթոդները: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու է խնդիրների ժողովածու, վիճակագրական աղյուսակներ, գրաֆիկներ, վիճակագրական հաշվետվության ձևեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք՝	14 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հավաքել տեղեկատու նյութեր, կազմել ժամանակային շարքեր և կատարել դրա գնահատումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԸ՝

Եիշտ է բնութագրում ժամանակային շարքը, կազմում այն և կատարում գնահատում թվային բնութագրիչների վերաբերյալ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն կոնկրետ առաջադրանքներ տարածաշրջանի գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ, անհրաժեշտ տեղեկատու նյութեր և տվյալ հիմնական գործոնների վիճակագրական ցուցանիշները հաշվարկելու և նյութը յուրացնելու նպատակով:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքը կյուրացվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, օգտագործելով մասնագիտական գրականություն, տեղեկատու նյութեր տարբեր ոլորտների վերաբերյալ, գյուղացիական տնտեսությունների փաստացի վիճակագրական տվյալներ, տեխնիկական միջոցներ և աշխատանքային տետրեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	14 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է կատարել արտադրության վրա կատարված ծախսերի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԸ՝

Եիշտ է ներկայացնում տարբեր արտադրանքների վրա կատարվող ծախսերի կազմը, կառուցվածքը, դրանց վրա ազդող գործոնները և կարողանում է վերլուծության հիման վրա հաշվարկել յուրաքանչյուր գործոնի ազդեցության աստիճանը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, խնդիրներ և ելակետային տվյալներ, որի հիման վրա կկատարվեն հաշվարկներ, օրինաչափությունները պարզաբանելու վերաբերյալ, միաժամանակ վիճակագրական վերլուծության հիման վրա կնշվեն տարբեր ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները կոնկրետ գյուղացիական տնտեսություններում, որի համար հիմք կհանդիսանան այդ տնտեսությունների փաստացի տվյալները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով սովորեցնել գյուղատնտեսական արտադրանքի վրա կատարվող ծախսերի կազմն ու կառուցվածքը, դրանց փոփոխությունները, հիմնական գործոնները և դրանց ազդեցության հետևանքով տեղի ունեցող փոփոխությունները:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	14 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կատարում է շահույթի և շահութաբերության վրա ազդեղ ցուցանիշների վերլուծությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԸ՝

Կոնկրետ տնտեսության տվյալների հիման կատարում է եկամուտների, շահույթի և շահութաբերության ցուցանիշների հաշվարկը և տարբեր գործոնների ազդեցության հետևանքով փոփոխությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ որևէ գյուղացիական տնտեսության արտադրանքի գնի ծախսերի գծով բազիսային և կանխատեսվող ժամանակահատվածի վերաբերյալ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում օգտագործվելու են անհրաժեշտ վիճակագրական տվյալներ, աղյուսակներ, գրաֆիկներ, խնդիրների ժողովածու, գյուղացիական տնտեսության ծախսերի, ինքնարժեքի, իրացված արտադրանքների գների վերաբերյալ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԵՈՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ, ՊԱՅԵՍԱՎՈՐՈՒՄ, ԲԱՇԽՈՒՄ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-013**

Սողուլի տևողությունը՝ **51 ժամ**

Դասընթացի մատուցման ձևը՝ **Տեսական պարապմունք՝ 25 ժամ**

Գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտի դերի, բեռների տեսակի, նրանց քանակի և չափերի, բեռնափոխադրումների ծավալի որոշման, երթուղիների կազման, բեռնման և բեռնաթափման ձևերի և միջոցների, ինչպես նաև բեռների և արտադրանքի պահեստավորման վերաբերյալ:

Սուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի **ԳՏԿ 1-08-007, ԳՏԿ 1-08-008, ԳՏԿ 1-08-009** մոդուլները:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա հստակ նկարագրել տրանսպորտային միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները,
2. կարողանա հստակ նկարագրել բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները և կառուցվածքը,
3. կարողանա ճիշտ բացատրել բեռների տեսակները, նրանց բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները,
4. կարողանա դասակարգել փոխադրումների, շարժման երթուղիների տեսակները և որոշել բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալները:
5. կարողանա ընտրել գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղերի, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները և քանակը:

Գնահատման կարգը

Սողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 1. Կարողանում է հստակ նկարագրել տրանսպորտային միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում տրանսպորտային միջոցների տեսակները, կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները և նշանակությունը,
- ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների շահագործման ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տրանսպորտային միջոցների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, տեխնիկական ցուցանիշների և նշանակության վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտային միջոցների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, տեխնիկական ցուցանիշների և նշանակության վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	4 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 2. Կարողանում է հստակ նկարագրել բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները և կառուցվածքը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները,
- կարողանում է ընտրել կամ որոշել բեռնման և բեռնաթափման միջոցների շահագործման ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, տեխնիկական ցուցանիշների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱՔԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և , գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, տեխնիկական ցուցանիշների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	5 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ բացատրել բեռների տեսակները, նրանց բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Կարողանում է դասակարգել բեռների տեսակները, նրանց հատկությունները և որոշել հնարավոր զաբարիդային չափերի սահմանային արժեքները, ճիշտ է շարադրում բեռների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ բեռների տեսակների, նրանց հատկությունների, հնարավոր զաբարիդային չափերի սահմանային արժեքների, բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱՔԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և , գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ բեռների տեսակների, նրանց հատկությունների, հնարավոր զաբարիդային չափերի սահմանային արժեքների, բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	6 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է դասակարգել փոխադրումների, շարժման երթուղիների տեսակները և որոշել բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակները,
- կարողանում է որոշել բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակների, բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակների, բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ մյուսեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 4 ժամ
Գործնական աշխատանք` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ընտրել գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները և քանակը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- ճիշտ է դասակարգում գյուղատնտեսական արտադրանքի և այլ նշանակության բեռների տեսակները,
- կարողանում է ընտրել տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, չափերը և քանակը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակների, նրանց չափերի և նշանակության վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակների, նրանց չափերի և նշանակության վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ մյուսեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 6 ժամ
Գործնական աշխատանք` 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՄԱՐՔԵՏԻՆԳ»

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-014

Մոդուլի տևողությունը` 34 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը` Տեսական պարապմունք` 17 ժամ

Գործնական աշխատանք` 17 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նպատակն է ֆերմերային տնտեսության ապագա կազմակերպչին սովորեցնել գյուղատնտեսական արտադրանքի սպառման առավել արդյունավետ մեթոդների, մարքեթինգային ռազմավարությունների կիրառման, համապատասխան փաթեթավորման մշակման, շուկաների և արտադրվող գյուղատնտեսական մթերքի ճիշտ ընտրության, գնային և զեղչային համակարգերի կիրառման միջոցով:

Մուտքային մակարդակը

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել «Վիճակագրություն և տնտեսական գործունեության վերլուծություն» մոդուլը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ բնութագրել մարքեթինգի էությունը, նպատակը, դերը, կառավարման գորընթացը, մարքեթինգի համալիրի չորս հիմնատարրերը,
2. կարողանա ճիշտ շարադրել մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի, հետազոտությունների էությունը և մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը,
3. կարողանա որոշել ապրանքի գինը, կազմակերպել ապրանքի փաթեթավորումը և որոշում փաթեթավորման համար անհրաժեշտ միջոցների ծախսը և պահանջը,
4. կարողանա հստակ շարադրել գովազդի էությունը, մանրածախ և մեծածախ առևտրի առանձնահատկությունները, վաճառքի խթանման ձևերը և մեթոդները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 1. Ճիշտ է բնութագրում մարքեթինգի էությունը, նպատակը, դերը, մոտեցումները, կառավարման գործընթացը և մարքեթինգի համալիրի չորս հիմնատարերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- սահմանում է մարքեթինգի էությունը և դերը,
- բնութագրում է մարքեթինգի կառավարման հինգ մոտեցումները,
- շարադրում է մարքեթինգի համալիրի սահմանումը և չորս հիմնատարերը,

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է ուսանողին տրվող հարց ու պատասխանների, անհրաժեշտության դեպքում թեսթերի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, տեսանյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	4 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 2. Կարողանում է ճիշտ շարադրել մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի և հետազոտությունների էությունն ու մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է շարադրում տեղեկատվության կարևորությունը կազմակերպության մարքեթինգային ռազմավարության մշակման համար,
- կարողանում է բնութագրել մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգի բաղկացուցիչները,
- կարողանում է թվարկել մարքեթինգային հետազոտության անցկացման փուլերը,
- կարողանում է համաեռականներ անցկացնել տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդների դրական և բացասական կողմերը,
- կարողանում է թվարկել կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրի հիմնական գործոնները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել սպառողների վարքագծի չորս հիմնական գործոնները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել սպառողի կողմից գնման որոշումը կայացնելու գործընթացի փուլերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	4 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 3. Կարողանում է որոշել ապրանքի գինը, կազմակերպել արտադրանքի փաթեթավորումը և որոշում փաթեթավորման անհրաժեշտ միջոցների պահանջը և ծախսը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- ճիշտ է սահմանում ապրանքի գինը, և դրանց դասակարգման հիմնական ձևերը,
- ճիշտ է պարզաբանում ապրանքանիշերի ստեղծման նպատակը,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել ապրանքի փաթեթավորման դերը և գրանշումները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել գյուղատնտեսական ապրանքների փաթեթավորման առանձնահատկությունները,
- ճիշտ է շարադրում փաթեթավորման ստեղծման գործընթացը, փուլերը, փաթեթավորման նախագծերի գնահատման հիմնական չափանիշները,
- կարողանում է հաշվարկել փաթեթավորման համար անհրաժեշտ միջոցների պահանջը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը կգնահատվի է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվեն ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	5 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	5 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է հստակ շարադրել գովազդի էությունը, շուկայահանման մեթոդները, մարածախ և մեծածախ առևտրի առանձնահատկությունները, վաճառքի խթանման ձևերը և մեթոդները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է ճիշտ շարադրել գովազդի դերը և նշանակությունը ապրանքի վաճառքի խթանման գործում, թվարկել և բնութագրել վաճառքի գործընթացի փուլերը,
- ճիշտ է շարադրում մանրածախ և մեծածախ առևտրի դերը ապրանքաշրջանառության գործընթացում,
- կարողանում է թվարկել և բնութագրել մանրածախ առևտրային կազմակերպությունների հինգ տեսակները,
- կարողանում է թվարկել և բնութագրել մեծածախ առևտրային կազմակերպությունների չորս տեսակները,
- կարողանում է անվանել և բնութագրել ապրանքի վաճառքի խթանման համակարգի չորս հիմնական բաղկացուցիցները,
- կարողանում է ներկայացնել ապրանքի վաճառքի խթանման տարրերի ընտրության գործընթացը և համապատասխան բյուջեի կազմումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվեն ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, տեսանյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	4 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԲԱՆՋԱՐԱԲՈՍՄԱՆԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-015

Մոդուլի տևողությունը՝	102 ժամ	
Դասընթացի մատուցման ձևը	Տեսական պարապմունք՝	51 ժամ
	Գործնական աշխատանք՝	51 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ բաց և պաշտպանված գրունտի պայմաններում բանջարաբուստանային մշակաբույսերի աճման և զարգացման առանձնահատկությունների, բերքի ձևավորման հիմնական օրինաչափությունների, բույսերի մշակության, բերքահավաքի տեղափոխման և պահպանման ժամանակակից տեխնոլոգիաների, բանջարաբուստանային մշակաբույսերի սպսվելիք բերքի հնարավոր մակարդակի ծրագրավորման, այդ մակարդակի ապահովման համար ագրոնոմիական և կազմակերպչական միջոցառումների մշակման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել **ԳՏԿ 1-08-004** և **ԳԿՏ 1-08-006** մոդուլները:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա դասակարգել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի տեսակները (լուլիկ, բադրիջան, տաքդեղ և այլն), բնութագրել նրանց կենսաբանական առանձնահատկությունները, աճի և զարգացման փուլերի անցման համար ունեցած պահանջները,
2. կարողանա հիմնավորել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի առանձին սորտերի վեգետացիայի տևողությունը և մշակության ժամկետները,
3. կարողանա ներկայացնել աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները կախված բաց և պաշտպանված գրունտի պայմաններից,
4. կարողանա որոշել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները,
5. կարողանա շարադրել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները,
6. կարողանաճիշտ ներկայացնել փակ գրունտում մշակաբույսերի ցանքսի, մշակման և սածիլների ձևով աճեցման գործընթացները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է սահմանված արդյունքների կատարման բոլոր չափանիշների հիման վրա, ապահովելով բավարար մակարդակը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է դասակարգել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի տեսակները (լուլիկ, բադրիջան, տաքդեղ և այլն), բնութագրել նրանց կենսաբանական առանձնահատկությունները, աճի և զարգացման փուլերի անցման համար ունեցած պահանջները.

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է դասակարգել բանջարաբոստանային մշակաբույսերը ըստ արտադրատնտեսական հատկանիշների,
- կարողանում է շարադրել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի կենսաբանական առանձնահատկությունները,
- կարողանում է հիմնավորել զարգացման փուլերի անցման համար ունեցած պահանջները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ նույն ընտանիքին պատկանող բույսերի միանման հատկությունների և մշակման առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՍԵՐՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսանողին պետք է տրվեն գիտելիքներ՝ բանջարաբոստանային բույսերի աճի ու զարգացման, կյանքի ցիկերի և դասակարգման սկզբունքների մասին: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՌԵՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է հիմնավորել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի առանձին սորտերի վեգետացիայի տևողությունը և մշակության ժամկետները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է որոշել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի վեգետացիայի տևողությունը,
- կարողանում է որոշել առանձին սորտերի մշակության ժամկետները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է գրավոր աշխատանքների միջոցով: Սովորողին կտրվեն առաջադրանքներ՝ բանջարաբոստանային բույսերի կյանքի տևողության՝ նշելով միամյա, երկամյա և բազմամյա բուսատեսակները, մշակաբույսերի վեգետացիոն շրջանը՝ կապված սորտից և միջավայրի պայմաններից: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՍԵՐՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսանողին պետք է տրվեն գիտելիքներ՝

- միանյա-մոնոկարպ բույսերի մասին, որոնք աճում, զարգանում և պտղաբերում են կյանքի մեկ տարում,
- երկանյա- մոնոկարպ բույսերի մասին, որոնց կյանքի տևողությունը սերմնաբուծության առումով տևում է 2 տարի,
- բազմանյա-պոլիկարպ բույսերի մասին, որոնք պտղաբերման անցնում են կյանքի 3-րդ տարվանից:

Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ներկայացնել աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները կախված բաց և պաշտպանված գրունտի պայմաններից:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է ներկայացնել բանջարաբուստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները բաց գրունտի պայմաններում,
- ճիշտ է ներկայացնում բանջարաբուստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները փակ գրունտի պայմաններում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ ինչպես բաց, այնպես էլ փակ գրունտում բուսի աճեցողության համար անհրաժեշտ պայմանների վերաբերյալ, որոնք են՝ ջերմություն, խոնավություն, լույս, օդ և սննդանյութեր: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսանողին պետք է տրվեն գիտելիքներ՝ արտաքին պայմանների կոմպլեքսի մասին (ջերմություն, խոնավություն, լույս, օդ և սննդանյութեր), նշելով նրանցից յուրաքանչյուրի առկայության անհրաժեշտության մասին: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները,
- տիրապետում է բերքահավաքի գործընթացներին, կազմակերպչական, տեխնիկական և օժանդակ միջոցներին,
- տիրապետում է բերքի տեղափոխման տրանսպորտային, բեռնող և բեռնաթափող միջոցներին,
- կարողանում է շարադրել պահեստավորման համար անհրաժեշտ պայմանները և ռեժիմն:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողը պետք է ճիշտ ներկայացնի յուրաքանչյուր բուսի բերքահավաքի ժամկետը, բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքները՝ ձեռքով կամ մեքենայացված, ինչպես նաև բերքի տեղափոխման մեքենաները, բեռնող և բեռնաթափող միջոցները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Սովորողներին կտրվեն գիտելիքներ տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում ուսանողները տեսական գիտելիքներ ստանալու հետ մեկտեղ, պրակտիկ աշխատանքների ընթացքում կաշխատեն բերքահավաք մեքենաներով: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 5. Ճիշտ է շարադրում բանջարաբուստանային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- տիրապետում է հողի նախապատրաստման՝ հողի հիմնական, մակերեսային և միջշարային մշակման գործընթացներին, անհրաժեշտ մեքենաներն ու գործիքներին,
- ճիշտ է շարադրում բույսերի պաշտպանության, սնուցման գործընթացները և անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողը պետք է տիրապետի մշակության տեխնիկական միջոցներին՝ տրակտորներ և տրանսպորտային միջոցներ, բույսերի պաշտպանության և սնուցման համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Սովորողներին կտրվեն գիտելիքներ տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում ուսանողները տեսական գիտելիքներ ստանալու հետ մեկտեղ, պրակտիկ աշխատանքների ընթացքում կաշխատեն բերքահավաք մեքենաներով: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՄՔ 6. Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել փակ գրունտում մշակաբույսերի ցանքսի, մշակման և սածիլների ձևով աճեցման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- տիրապետում է մշակաբույսերի սերմերի նախապատրաստման գործընթացին,
- կարողանում է ճիշտ որոշել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և ցանքսի ձևերը,
- կարողանում է հիմնավորել սածիլների մշակման ագրոտեխնիկական պահանջները,
- տիրապետում է սածիլների աճեցման գործընթացներին,
- ճիշտ է շարադրում փակ գրունտից սածիլների հանման, տեղափոխման և սածիլման գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողը պետք է հիմնավորի, որ մինչև ցանքը կարևոր է սերմերի ախտահանման պրոցեսը, այնուհետև կոփումը փոփոխական ջերմաստիճանի ազդեցությամբ: Պետք է տիրապետի ցանքի և սածիլման եղանակներին, ցանքի նորմային: Կարողանա հաշվարկել սնման մակերեսները և բույսերի տեղաբաշխումը տարածքում:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Սովորողներին կտրվեն գիտելիքներ տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում ուսանողները պետք է ստանան գիտելիքներ՝ ախտահանման, ցանքի, սածիլների մշակության, աճի և ագրոտեխնիկական գործընթացների մասին: Պետք է տիրապետի փակ գրունտից սածիլների հանման և սածիլման գործընթացներին: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	9 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	9 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-016**

Մոդուլի տևողությունը՝

104 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝ 52 ժամ

Գործնական աշխատանք՝ 52 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (Ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության՝ ֆերմեր որակավորմամբ մասնագետի համար: Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է գիտենա, որ գյուղատնտեսությունը յուրաքանչյուր տարի ունենում է բերքի կորուստ հիվանդություններից և վնասատուներից: Սովորողը պետք է գիտենա, թե ինչպես պետք է կրճատել բերքի կորուստը: Պետք է գիտենա, թե գյուղատնտեսական մշակաբույսերին ինչպիսի

վնասատուներ են վնասում, բույսերը ինչ հիվանդություններով են վարակվում, ինչպիսի մոլախոտեր են աղբոտում ցանքատարածությունները: Պետք է կարողանա ճիշտ որոշել ինչպիսի թունաքիմիկատներ են անհրաժեշտ: Գիտենա թունանյութերի հետ աշխատելու ձևը, անվտանգության տեխնիկան և ստանա տեղեկություններ նոր արտադրված բուժանյութերի մասին:

Մոդուլի մակարդակը`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի ԳԿՏ 1-08-006 և ԳԿՏ 1-08-007 մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ թվարկել և նկարագրել բույսերի հիվանդությունները,
2. կարողանա բնութագրել բույսերի վնասատուները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները,
3. կարողանա ճիշտ շարադրել հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի տարածված հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքար դրանց դեմ:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ թվարկել և նկարագրել բույսերի հիվանդությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է տարբերել հացահատիկային, բանջարաբոստանային, տեխնիկական մշակաբույսերի, պտղատուների, խաղողի վազի և կարտոֆիլի հիվանդությունները և իրականացնում է պայքարի համապատասխան միջոցառումներ,
- կարողանում է պայքարել սնկային և ինֆեկցիոն հիվանդությունների հարուցիչների դեմ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տարբեր մշակաբույսերի հիվանդությունների վերաբերյալ և կպահանջվի որոշել յուրաքանչյուր հիվանդության համար անհրաժեշտ բուժանյութը և դոզան: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համապատասխան մշակաբույսերի հիվանդությունների դեմ անհրաժեշտ բուժանյութերի օգտագործման վերաբերյալ, ինչպես նաև տալ գիտելիքներ մոլախոտերի դասակարգման և նրանց դեմ պայքարի միջոցառումների վերաբերյալ և ձևավորել կարողություն մոլախոտերը արտաքին տեսքով ճանաչելու համար: Ռեսուրսման ընթացքում օգտագործվելու է տարբեր մշակաբույսեր և բուժանյութեր, ուսումնական գրականություն և մեթոդական ցուցումներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 18 ժամ

Գործնական պարապմունք` 18 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է բնութագրել բույսերի վնասատուները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է տարբերել տարբեր մշակաբույսերի վնասատուներին և իրականացնում է նրանց դեմ պայքարի միջոցառումներ,
- տարբերում է կորիզավորների և ընդավորների վնասատուներին և կարողանում է ձեռնարկել նրանց դեմ պայքարի միջոցառումներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողներին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տարբեր մշակաբույսերի, պտղատուների վնասատուների վերաբերյալ և կպահանջվի իրականացնել պայքարի միջոցառումներ տվյալ վնասատուների դեմ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված բոլոր չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օգտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ մշակաբույսերի, պտղատուների վնասող կենդանիների գլխավոր խմբերի վերաբերյալ (տզեր, միջատներ, լվիճներ, մկնանման կրծողներ) և կարողություններ դրանց դեմ պայքարի կազմակերպման համար: Ռեսուրսը պետք է գիտենա տարբեր մշակաբույսերի (հացահատիկային լվիճներ), կարտոֆիլի (կոլորադոն բզեզ), բանջարաբոստանային մշակաբույսեր (վնասակար բվիկներ), պոմիդորի, տաքդեղի, վարունգի վնասատուները ծածկած գրունտում (լվիճներ, ոստայնատիզեր), պտղատուների (լվիճներ, վահանակիրներ, տզեր), խաղողի վնասատուներ (ող կյուզակեր, տիզ, տրիպս),

տեխնիկական մշակաբույսերի (արջուկ, նեմատոզա, կարադրինային թրթուր, լվիճներ և տրիպսներ), համար իրականացնել անհրաժեշտ պայքարի միջոցառումներ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր մշակաբույսեր և վնասատուներ, որի ընթացքում ուսանողը պետք է կարողանա տարբերել վնասատուներին և կարողանա իրականացնել պայքարի համապատասխան միջոցառումներ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են տարբեր դեղանյութեր, ուսումնական գրականություն և մեթոդական ցուցումներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 16 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 16 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ շարադրել հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի տարածված հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքար դրանց դեմ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ուսանողը կարողանում է պայքարել ֆիզիոլոգիական և կենսաբանական պրոցեսների դեմ հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում,
- կարողանում է պայքարել միկրոբիոլոգիական պրոցեսների դեմ հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ տվյալ մշակաբույսերի ֆիզիոլոգիական, կենսաբանական և միկրոբիոլոգիական պրոցեսների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված է սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի բոլոր առաջադրանքները: Աշխատանքի կատարման համար օգտագործվում է համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի ուսանողը լիովին յուրացնի և կարողանա իրականացնել պայքարի միջոցառումներ հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, հերբարիումներ և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 18 ժամ

Գործնական պարապմունք՝ 18 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՑԱՆՔԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»

Սողուլի դասիչը՝

ԳՏԿ 1-08-017

Սողուլի տևողությունը՝

82 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը՝

Տեսական պարապմունք՝

54 ժամ

Գործնական պարապմունք՝

28 ժամ

Սողուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպիչ» մասնագետի պատրաստման համար: Սողուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառության մեջ տարբեր մշակաբույսերի և ցելերի նշանակության, մոնոմշակաբույսի վնասակարության, նախորդող մշակաբույսի ընտրության, ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկայի, կերային դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանների, ջրովի, անջրտի և մելորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների, նրանց սահմանման և նախագծման վերաբերյալ:

Սուտքային մակարդակը՝

Ուսանողը պետք է տիրապետի «Հողի տեսակները և նրանց որակական գնահատումը», «Երկրագործության հիմունքներ» մոդուլներին:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա հիմնավորել մենամշակաբույսի վնասակարությունը և նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը,
2. կարողանա դասակարգել ցանքաշրջանառությունների տեսակները և նրանց կիրառման պայմանները,
3. կարողանա ներկայացնել ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնվորումներ,
4. կարողանա շարադրել կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման, պայմանները և նշանակությունը,
5. կարողանա հիմնավորել ջրովի, անջրդի և մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները,

6. կարողանա կազմել ցանքաշրջանառությունների նախագծեր՝ սահմանելով մասնագիտացման ուղղությունը:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է հիմնավորել մենամշակաբույսի վնասակարությունը և նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Ճիշտ է հիմնավորում նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վնասակարությունը,
- Ճիշտ է ներկայացնում նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը և նրանց ազդեցությունը հողի բերրիության վրա:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վնասակարության, նախորդող մշակաբույսի դերի և ընտրության վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողի տալ գիտելիքներ նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վնասակարության, նախորդող մշակաբույսի դերի և ընտրության վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է դասակարգել ցանքաշրջանառությունների տեսակները և նրանց կիրառման պայմանները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Ճիշտ է դասակարգում ցանքաշրջանառությունների տեսակները,
- Ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ ցանքաշրջանառությունների տեսակների և կիրառման պայմանների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառությունների տեսակների և կիրառման պայմանների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիտակտիվ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	8 ժամ
Գործնական պարապմունք՝	6 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ներկայացնել ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ՝

- Ճիշտ է շարադրում ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնվորումները

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք հարցեր ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնվորումների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնվորումների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական պարապմունք`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է շարադրել կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման, պայմանները և նշանակությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- Ճիշտ է ներկայացնում կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները,
- Ճիշտ է մեկնաբանում կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների նշանակությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ կերային, դաշտային և հատուկ ցանկաշրջանառությունների կիրառման պայմանների և նշանակության վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ կերային, դաշտային և հատուկ ցանկաշրջանառությունների կիրառման պայմանների և նշանակության վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական պարապմունք`	4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է հիմնավորել ջրովի, անջրդի և մեխորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- Կարողանում է կազմել ջրովի և անջրդի պայմաններում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների նախագծեր,
- Ճիշտ է ներկայացնում մեխորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ ջրովի, անջրդի և մեխորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների տեսակների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ջրովի, անջրդի և մեխորացված հողերում

կիրառվող ցանքաշրջանառությունների տեսակների վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 10 ժամ
Գործնական պարապմունք` 4 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6. Կարողանում է կազմել ցանքաշրջանառությունների նախագծեր` սահմանելով մասնագիտացման ուղղությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ`

- տիրապետում է ցանքաշրջանառությունների սահմանման դրույթներին,
- կարողանում է կատարել ցանքաշրջանառությունների նախագծում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով կտրվեն մի շարք առաջադրանքներ ցանքաշրջանառությունների սահմանման և նախագծման վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի բոլոր պահանջների կատարման վրա: Աշխատանքի կատարումը գրանցելու համար պետք է օտագործել համապատասխան ստուգման թերթիկ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառությունների սահմանման և նախագծման վերաբերյալ: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են դիդակտիկ նյութեր, ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՆԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 8 ժամ
Գործնական պարապմունք` 4 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԱՆԱՄՆԱԴԱՐՅԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»

Մոդուլի դասիչը` **ԳՏԿ 1-08-018**

Մոդուլի տևողությունը` **104**

Դասընթացի մատուցման ձևը` **Տեսական պարապմունք` 52 ժամ**
Գործնական աշխատանք` 52 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (Ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ապագա մասնագետներին տալ լիարժեք գիտելիքներ գյուղ. կենդանիների և թռչունների ցեղերի աճեցման ուզարգացման, անասնաբուժության բնագավառում արտադրվող սննդամթերքների և օժանդակ արտադրանքների ստացման գործընթացի հիմնական սկզբունքների և դրանց կազմակերպման հմտությունների ձևավորման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել **ԳՏԿ 1-08-018** մոդուլը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա թվարկել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղերը և շարադրի նրանցից ստացվող սննդամթերքների` կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների արտադրության հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև օժանդակ ապրանքների` կաշվի նախնական մշակման պրոցեսները,
2. կարողանա ճիշտ շարադրել խոզերից ստացվող սննդամթերքների ճարպի, մսի արտադրության հիմնական սկզբունքները,
3. կարողանա շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների ցեղերից ստացվող մսի, բրդի, կաթի, արտադրության սկզբունքներն ու ցուցանիշներն, մորթեղենի ստացման և վերամշակման գործընթացները,
4. կարողանա շարադրել ՀՀ բուծվող թռչունների ցեղերը թռչնամսի, ձվի, արտադրության սկզբունքները, ինկուբատորային պայմաններում հավի ճտերի ստացման գործընթացները,
5. կարողանա ճիշտ շարադրել ձկնաբուծական արհեստական լճակներում` իշխան և ծածան տեսակների ձկների աճեցման և ձկնկիթի ստացման հիմնական սկզբունքները:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է թվարկել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղերը և շարադրում է նրանցից ստացվող սննդամթերքների՝ կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների արտադրության հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև օժանդակ ապրանքների՝ կաշվի նախնական մշակման պրոցեսները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ցեղերը ըստ մթերատվության ուղղությունների,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի արտադրության գործընթացը և կաթնամթերքների պատրաստման հիմնական սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել կաթի մեջ յուղի տոկոսի որոշելու ձևը, կաթի սառեցման և պաստերիլիզացիայի անհրաժեշտությունը,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր կենդանիների սպանդի եղանակները, բոված կենդանիներից ստացված մսի սպանդային ելունքի տոկոսային չափերը, մսի տեսակավորումը և մասնատումը,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող օժանդակ ապրանքների կաշվի նախնական մշակման գործընթացները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն հարցեր խոշոր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթնամսամթերքների, օժանդակ ապրանքների ստացման սկզբունքները, ինչպես նաև սպանդային ելունքի տոկոսների վերաբերյալ, ստուգելու ձեռք բերված կարողությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է հիմնավորված և ճիշտ շարադրի հարցերի պատասխանները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ խոշոր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող մսամթերքների և օժանդակ ապրանքների արտադրության վերաբերյալ: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՌԵՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է շարադրել խոզերից ստացվող սննդամթերքների ճարպի, մսի արտադրության հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել խոզերի ցեղերը ըստ մթերատվության ուղղությունների,
- կարողանում է շարադրել ճարպային, մսային և բեկոնային բղման սկզբունքները,
- կարողանում է հաշվարկել տարբեր սեռահասակային խմբերի բղման աստիճանները և սպանդային ելունքի ստացվելիք տոկոսները,
- կարողանում է որոշել մսի, ճարպի որակը և նրա որակի վրա ազդող կերերի տեսակները ու օգտագործման չափաբաժինները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն հարցեր և առաջադրանքներ խոզերից ստացվող ճարպամսամթերքների որակի վրա ազդող կերատեսակներից, ճարպային, մսային և բեկոնային բղման սկզբունքների, ինչպես նաև խոզերի մորթից ստացվող սպանդային ելունքի տոկոսների մասին:

Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է ճիշտ շարադրի և հիմնավորած ձևակերպի միտքը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ խոզամթերքների արտադրության սկզբունքներում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների ցեղերից ստացվող մսի, բրդի, կաթի, արտադրության սկզբունքներն ու ցուցանիշներն, մորթեղենի ստացման և վերամշակման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի արտադրության և կաթնամթերքների պատրաստման հիմնական սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների բոման եղանակները, ինչպես նաև մսի արտադրության սկզբունքները,
- կարողանում է կազմակերպել խուզի աշխատանքները և կարողանում է տարբերել տարբեր տեսակի և որակի բրդեղենի նորմերը,
- կարողանում է շարադրել ոչխարենու և գառնենու ստացման սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն առաջադրանքներ՝ մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող արտադրամթերքների մասին, գիտելիքները ստուգելու նպատակով: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է ճիշտ շարադրի հարցերի պատասխանները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների, ուսումնական գրականության միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող սննդամթերքների և օժանդակ ապրանքների արտադրության սկզբունքների վերաբերյալ: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Գանաչում է ՀՀ բուծվող թռչունների ցեղերը, թռչնամսի, ձվի, արտադրության սկզբունքները, ինկուբատորային պայմաններում հավի ճտերի ստացման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել ՀՀ-ում բուծվող հավերի ցեղերը և ձվի արտադրության հիմնական սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել բրոյլերային ճտերի աճեցման սկզբունքները և թռչնամսի արտադրության գործընթացը,
- կարողանում է կազմակերպել հավի ձվի ինկուբացիան և նրա պահանջները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն հարցեր թռչուններից ստացվող մթերքների արտադրության և հավի ձվի ինկուբացիայի վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, հիմնավորման շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ թռչունների սննդաարտադրանքների գործընթացում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝
Գործնական աշխատանք՝

10 ժամ
10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ շարադրել ձկնաբուծական արհեստական լճակներում՝ իշխան և ծածան տեսակների ձկների աճեցման և ձկնկիթի ստացման հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել իշխան ձկան աճեցման հիմնական գործընթացները, ինչպես նաև ձկնկիթի ստացման սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել ծածանի աճեցման ձևերն ու ձկնկիթի ստացման սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն առաջադրանքներ և հարցեր արհեստական լճակներում իշխանի և ծածանի աճեցման, կերակրման պահվածքի մասին, ինչպես նաև ձկնկիթի ստացման վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՈՒՆՈՒՐՄԱՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ լիառժեք գիտելիքներ, որպեսզի տիրապետի ձկան և ձկնամթերքների արտադրության սկզբունքներին: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄ ԵՎ ԽՆԱՄՔ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-019**

Մոդուլի տևողությունը՝ **85 ժամ**
Դասընթացի մատուցման ձևը՝ **Տեսական պարապմունք՝ 42 ժամ**
Գործնական աշխատանք՝ 43 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (Ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Այս մոդուլի նպատակն է տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման, առանձին սեռահասակային խմբերի համար կազմվող լիառժեք կերաբաժինների, կերամիավորի, բիոարեպարատների, հավելանյութերի, խնամքի, զոոհիգիենիկ և սանիտարահիգիենիկ հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել **ԳՏԿ 1-08-011** մոդուլը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա հստակ շարադրել տավարի կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները,
2. կարողանա ճիշտ բնութագրել անր եղջերավոր կենդանիների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները,
3. կարողանա ճիշտ բնութագրել խոզերի կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները,
4. կարողանա ճիշտ բնութագրել թռչունների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է հստակ շարադրել տավարի կերակրման և խնամքի սկզբնական հիմունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ճիշտ սահմանում է կերամիավորը,
- կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը,

- կարողանում է շարադրել լիառժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար,
- կարողանում է շարադրել անասնաշենքի զոոհիգիենիկ և սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել տավարի համար նախագծվող շենքերի նորմերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ կերամիվորի հասկացության, մսուրային և արոտային պահվածքի ժամանակ կերաբաժինների լիառժեքության, հավելանյութերի կիրառման, արտադրող ցուլերի, կովերի, հորթերի կերաբաժիններ, զոոհիգիենիկ պայմանների վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, հիմնավորման շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ հետապնդելով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ տավարի կերակրման և խնամքի ժամանակ: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել մանր եղջերավոր կենդանիների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ճիշտ սահմանում է կերամիավորը,
- կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը,
- կարողանում է շարադրել լիառժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար,
- կարողանում է շարադրել անասնաշենքի զոոհիգիենիկ և սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիների համար նախագծվող շենքերի նորմերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ կերամիվորի հասկացության, մսուրային և արոտային պահվածքի ժամանակ կերաբաժինների լիառժեքության, հավելանյութերի կիրառման, արտադրող խոյերի, մայրերի, գառների կերաբաժինների, զոոհիգիենիկ պայմանների վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, հիմնավորման շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ հետապնդելով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ մանր եղջերավոր կենդանիների կերակրման և խնամքի ժամանակ: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	13 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել խոզերի կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ճիշտ սահմանում է կերամիավորը,
- կարողանում է կազմակերպել մսուրային և արոտային շրջաններում կենդանիների ջրումը,
- կարողանում է շարադրել լիառժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար,
- կարողանում է շարադրել անասնաշենքի զոոհիգիենիկ և սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել խոզերի համար նախագծվող շենքերի նորմերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ կերամիվորի հասկացության, մսուրային և արտային պահվածքի ժամանակ կերաբաժինների լիառժեքության, հավելանյութերի կիրառման, արտադրող վարազների, մերուկների, խոճկորների կերաբաժինների, զոոհիգիենիկ պայմանների վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, հիմնավորման շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ հետապնդելով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ խոզերի կերակրման և խնամքի ժամանակ: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել թռչունների կերակրման և խնամքի հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ճիշտ սահմանում է կերամիավորը,
- կարողանում է շարադրել լիառժեք կերաբաժնի նպատակը և նրա կազմումը թռչունների առանձին տեսակների համար,
- կարողանում է շարադրել մսատու /բրոյեր/ և ածան հավերի կերակրման առանձնահատկությունները,
- կարողանում է շարադրել անասնաշենքի զոոհիգիենիկ և սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել թռչունների համար նախագծվող շենքերի նորմերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր՝ կերամիվորի հասկացության, մսուրային և արտային պահվածքի ժամանակ կերաբաժինների լիառժեքության, հավելանյութերի կիրառման, ածան, բրոյեր հավերի, ճտերի կերաբաժինների, զոոհիգիենիկ պայմանների վերաբերյալ: Պատասխանները պետք է հիմնավորվեն ճիշտ, հիմնավորման շարադրումը լինի մասնագիտորեն համոզիչ և գրագետ ձևակերպված:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների, ուսումնական գրականության միջոցով՝ նպատակ հետապնդելով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ թռչունների կերակրման և խնամքի ժամանակ: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՒՄ»

Սողուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-020**

Սողուլի տևողությունը՝

Դասընթացի մատուցման ձևը՝	Տեսական պարապմունք՝	62 ժամ
	Գործնական աշխատանք՝	30 ժամ

Սողուլի նպատակը՝

Այս սողուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (Ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար:

Սողուլի նպատակն է ապագա մասնագետներին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի նրանք լիարժեք տիրապետեն անասնաբուժական մթերքների վերամշակման, պահպանման գործընթացի սկզբունքներին ինչպես նաև կարողանան իրացնել այն:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳԿՏ-1-08-019 մոդուլը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա շարադրել և իրականացնել տավարաբուծական արտադրամթերքների՝ կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների, պանրի, կարագի, թթվասերի, երշիկի արտադրության վերամշակման ու պահպանման սկզբունքներն, ինչպես նաև կաշվի նախնական վերամշակման և պահպանման գործընթացները,
2. կարողանա շարադրել խոզաբուծությունից ստացվող մթերքների՝ մսի, ճարպի, կաշվի վերամշակման ու պահպանման հիմնական սկզբունքները,
3. կարողանա հստակ շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող մթերքների՝ կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների վերամշակման ու պահպանման հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև օժանդակ ապրանքների՝ բրդի, ոչխարենու և գառնենու վերամշակման ու պահպանման գործընթացների գործընթացները:
4. կարողանում է ճիշտ շարադրել թռչնամթերքների՝ հավի, ձվի, մսի, և օժանդակ ապրանքների՝ աղվամազի և փետուրների ստացման, վերամշակման և պահպանման գործընթացները:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է շարադրել և իրականացնել տավարաբուծական արտադրամթերքների՝ կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների, պանրի, կարագի, թթվասերի, երշիկի արտադրությունը վերամշակման ու պահպանման սկզբունքներն ինչպես նաև կաշվի նախնական վերամշակման և պահպանման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է կազմակերպել կաթի ստացման, վերամշակման, սառեցման և պահպանման հիմնական աշխատանքները,
- կարողանում է կազմակերպել կաթնամթերքների՝ պանրի, կարագի, թթվասերի, կաթնաշոռի ստացման գործընթացը, նրանց վերամշակման և պահպանման հիմնական աշխատանքները,
- ճիշտ է շարադրում մորթից ստացվող մսեղիքի մասնատումը, մսի սառեցման սկզբունքը ու պահպանման գործընթացը,
- ճիշտ է շարադրում մսամթերքների՝ երշիկների, նրբերշիկների ստացման վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները,
- ճիշտ է շարադրում տավարաբուծությունից ստացվող կաշվի վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՑՈՑԸ՝

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր տավարաբուծությունից ստացվող կաթնամթերքների և օժանդակ ապրանքների վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ, որպեսզի ստուգվեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է հիմնավորված և ճիշտ պատասխանի հարցերին:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ, որպեսզի իմանա տավարաբուծությունից ստացվող ապրանքների վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	16 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է շարադրել խոզաբուծությունից ստացվող մթերքների՝ մսի, ճարպի, կաշվի վերամշակման ու պահպանման հիմնական սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել խոզերի մորթից ստացվող մսի մասնատման, սառեցման, վերամշակման ու պահպանման սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել ճարպի ստացման, վերամշակման և պահպանման գործընթացները,

- կարողանում է շարադրել կաշվի ստացման գործընթացը, նրա նախնական վերամշակումը և պահպանումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր խոզաբուծական մթերքների ստացման, վերամշակման և պահպանման գործընթացների սկզբունքների մասին և կստուգվեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է հիմնավորված և ճիշտ պատասխանի հարցերին:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ, որպեսզի իմանա խոզաբուծությունից ստացվող ապրանքների վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	16 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հստակ շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող մթերքների` կաթի, մսի, կաթնամսամթերքների վերամշակման ու պահպանման հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև օժանդակ ապրանքների` բրդի, ոչխարենու և գառնենու վերամշակման ու պահպանման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է կազմակերպել այծի և ոչխարի կաթի ստացման գործընթացը, նրա նախնական վերամշակման ու պահպանման սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող մսեղիքի մասնատման, վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել ոչխարի կաթից ստացվող մթերքների արտադրությունը նրանց վերամշակումը և պահպանումը,
- կարողանում է շարադրել բրդի արտադրությունը, ոչխարի, խոզի կազմակերպման գործընթացը, բրդի վերամշակման ու պահպանման սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող արտադրամթերքների ստացման, վերամշակման և պահպանման սկզբունքների մասին որպեսզի ստուգվեն նրա գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի հիման վրա, որի համար ուսանողը պետք է հիմնավորված և ճիշտ պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է դասախոսությունների և գործնական պարապմունքների միջոցով նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ որպեսզի իմանա մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող արտադրամթերքների վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	16 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել թռչնամթերքների` հավի, ձվի, մսի, և օժանդակ ապրանքների աղվամազի և փետուրների ստացման, վերամշակման և պահպանման գործընթացները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է շարադրել թռչնամսի ստացումն` մորթի գործընթացը, մսի վերամշակման և պահպանման սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել հավի, ձվի, պահպանման հիմնական սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել թռչնափետուրի և աղվամազի ստացման գործընթացի սկզբունքները վերամշակումը և պահպանումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Սովորողին կտրվեն մի շարք հարցեր թռչնաբուծական մթերքների արտադրությունից նրանց ստացման, վերամշակման և պահպանման սկզբունքների մասին, որպեսզի ստուգվեն գիտելիքները: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշի հիման վրա, որի համար ուսանողը պետք է հիմնավորված և ճիշտ պատասխանի բոլոր հարցերին:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ գիտելիքներ որպեսզի իմանա թռչնաբուծությունից

ստացվող արտադրամթերքների վերամշակման և պահպանման հիմնական սկզբունքները: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվելու են պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	14 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆՂԱՆԻՆԵՐԻ ԴԻՎԱՆՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՈՒԺՄԱՆ ԵՎ ՎԱՐԱԿԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ **ԳՏԿ 1-08-021**

Մոդուլի տևողությունը՝	94 ժամ
Դասընթացի մատուցման ձևը՝	Տեսական պարապմունք՝ 48 ժամ
	Գործնական աշխատանք՝ 46 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական (Ֆերմերային) տնտեսության կազմակերպում» մասնագիտության «Ֆերմեր» որակավորմամբ մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է մասնագետին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման պայքարի միջոցառումների կազմակերպման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել **ԳՏԿ 1-08-018** մոդուլը:

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝

Այս մոդուլն յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա թվարկել և կազմակերպել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները,
2. կարողանա թվարկել և կազմակերպել խոզերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները,
3. կարողանա թվարկել և կազմակերպել թռչունների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները, բուժումը և պայքարի միջոցառումները,
4. կարողանա թվարկել և կազմակերպել ձիերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է թվարկել և կազմակերպել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինվազիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների վիրաբուժական աշխատանքները, ծանոթ է վիրաբուժական գործիքներին, կարողանում է ճիշտ ախտորոշել և կատարել վիրահատություն,
- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների գինեկոլոգիական հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և կանխարգելման հիմնական աշխատանքները,

- կարողանում է շարադրել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների թերապևտիկ հիվանդությունները, նրանց կլինիկական նշանները, ախտորոշումը և բուժումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է գրավոր աշխատանքի միջոցով: Սովորողին կտրվեն հարցեր` բոլոր չափորոշիչներից մեկական հիվանդության վերաբերյալ, որտեղ պետք է նշվի դրանց հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշումը, բուժումը և կանխարգելման աշխատանքները: Պատասխանները պետք է լինեն ճիշտ շարադրված և բավարարեն մասնագիտական մակարդակը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ` խոշոր և մանր եղջերավոր կենդանիների հիվանդությունների բուժման և վարակի կանխարգելման աշխատանքներում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք`	12 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է թվարկել և կազմակերպել խոզերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է շարադրել խոզերի իֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել խոզերի ինվազիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել խոզերի վիրաբուժական աշխատանքները, ծանոթ է վիրաբուժական գործիքներին, կարողանում է ճիշտ ախտորոշել և կատարել վիրահատություն,
- կարողանում է շարադրել խոզերի գինեկոլոգիական հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և կանխարգելման հիմնական աշխատանքները,
- կարողանում է շարադրել խոզերի թերապևտիկ հիվանդությունները, նրանց կլինիկական նշանները, ախտորոշումը և բուժումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է գրավոր աշխատանքի միջոցով: Սովորողին կտրվեն հարցեր` բոլոր չափորոշիչներից մեկական հիվանդության վերաբերյալ, որտեղ պետք է նշվի դրանց հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշումը, բուժումը և կանխարգելման աշխատանքները: Պատասխանները պետք է լինեն ճիշտ շարադրված և բավարարեն մասնագիտական մակարդակը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով` նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ` խոզերի հիվանդությունների բուժման և վարակի կանխարգելման աշխատանքներում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք`	12 ժամ
Գործնական աշխատանք`	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է թվարկել և կազմակերպել թռչունների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները, բուժումը և պայքարի միջոցառումները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է շարադրել թռչունների իֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել թռչունների ինվազիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,

- կարողանում է շարադրել թռչունների վիրաբուժական աշխատանքները, ծանոթ է վիրաբուժական գործիքներին, կարողանում է ճիշտ ախտորոշել և կատարել վիրահատություն,
- կարողանում է շարադրել թռչունների գինեկոլոգիական հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և կանխարգելման հիմնական աշխատանքները,
- կարողանում է շարադրել թռչունների թերապևտիկ հիվանդությունները, նրանց կլինիկական նշանները, ախտորոշումը և բուժումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է գրավոր աշխատանքի միջոցով: Սովորողին կտրվեն հարցեր՝ բոլոր չափորոշիչներից մեկական հիվանդության վերաբերյալ, որտեղ պետք է նշվի հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշումը, բուժումը և կանխարգելման աշխատանքները: Պատասխանները պետք է լինեն ճիշտ շարադրված և բավարարեն մասնագիտական մակարդակը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ թռչունների հիվանդությունների բուժման և վարակի կանխարգելման աշխատանքներում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է թվարկել և կազմակերպել ձիերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- կարողանում է շարադրել ձիերի ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել ձիերի ինվազիոն հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները,
- կարողանում է շարադրել ձիերի վիրաբուժական աշխատանքները, ծանոթ է վիրաբուժական գործիքներին, կարողանում է ճիշտ ախտորոշել և կատարել վիրահատություն,
- կարողանում է շարադրել ձիերի գինեկոլոգիական հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման և կանխարգելման հիմնական աշխատանքները,
- կարողանում է շարադրել ձիերի թերապևտիկ հիվանդությունները, նրանց կլինիկական նշանները, ախտորոշումը և բուժումը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ձեռք բերված կարողությունների գնահատումը կատարվելու է գրավոր աշխատանքի միջոցով: Սովորողին կտրվեն հարցեր՝ բոլոր չափորոշիչներից մեկական հիվանդության վերաբերյալ, որտեղ պետք է նշվի հիմնական կլինիկական նշանները, ախտորոշումը, բուժումը և կանխարգելման աշխատանքները: Պատասխանները պետք է լինեն ճիշտ շարադրված և բավարարեն մասնագիտական մակարդակը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողին տալ այնպիսի գիտելիքներ, որպեսզի լիովին յուրացնի և կիրառի այդ՝ ձիերի հիվանդությունների բուժման և վարակի կանխարգելման աշխատանքներում: Ուսուցման ժամանակ կկիրառվեն պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԱՄՅ-Ի ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՔԱՆԱԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ»

Սողուլի տևողությունը՝ 116 ժամ

Սողուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-022

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք՝	58 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	58 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսվում է «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպիչ» մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ տեսական և գործնական գիտելիքներ Շուկայական էկոնոմիկայի և տնտեսավարման բազմաձևության պայմաններում ագրարային ոլորտի ռեսուրսներով ապահովվածության, գնահատման, արտադրության վարման միջոցների, ագրարային ոլորտի տնտեսական օրինաչափությունների, առանձին ճյուղերի վիճակի զարգացման ուղիների, ներդրումների պահանջի և արդյունավետության, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և ինքնարժեքի իջեցման և ռեսուրսաօգտագործման տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Տնտեսագիտության հիմունքներ» առարկան և «Վիճակագրություն և տնտեսական գործորնեության վերլուծություն » մոդուլը:

Արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ բնութագրել տարածաշրջանի գյուղատնտեսության ճյուղերի տեղաբաշխումը, մասնագիտացումը, հացահատիկի, բանջարեղենի, պտղի և խաղողի մշակաբույսերի բերքատվության, գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակի և մթերատվության հիմնական արտադրա-տնտեսական ցուցանիշները,
2. կարողանա շարադրել տարածաշրջանի բուսաբուծական ճյուղերի քանակական և որակական ցուցանիշները,
3. կարողանում է հաշվարկել կապիտալ ներդրումների ծավալը և այն տեղաբաշխի առավել արդյունավետ ոլորտներում և ուղղություններով,
4. կարողանա բնութագրել առանձին ճյուղերի քանաքակական և որակական արդյունքները և հաշվարկի տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները,
5. կարողանա հաշվարկել աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդերի և մյուս միջոցների օգտագործման տնտեսական արդյունավետությունը:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է բնութագրել գյուղատնտեսական ճյուղերի տեղաբաշխումը, մասնագիտացումը հիմնական մշակաբույսերի և կենդանիների արտադրական տնտեսական ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇՆԸ`

Հստակ բնութագրում և շարադրում է վերջին տարիներին ագրարային ոլորտի տնտեսական բարեփոխումների էությունը սեփականաշնորհման, հողային ռեֆորմների, ջրօգտագործման, արտադրանքի իրացման և վերամշակման, տեղաբաշխման և մասնագիտացման սկզբունքները և արտադրա-տնտեսական ցուցանիշների համակարգը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ հողերի, արտադրամիջոցների սեփականաշնորհման, հողի շուկայի զարգացման, ռոզեթի երկրագործության, ջրամատակարարման և ջրօգտագործման բարելավման, ագրոարդյունաբերական համալիրի ենթակառուցվածքների բարելավման վերաբերյալ: Արդյունքի յուրացումը կկատարվի առաջադրանքի պահանջները սահմանված չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի յուրացումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ընդլայնելու և խորացնելու ուսանողների իմացությունը ագրարային ոլորտում իրականացվող տնտեսական ռեֆորմների վերաբերյալ:

Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն տեխնիկական միջոցներ, ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեղեկատու նյութեր, հրահանգներ և որոշումներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	12 ժամ
Գործնական աշխատանք`	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է շարադրել տարածաշրջանի բուսաբուծական ճյուղերի արտադրության քանակական և տնտեսական ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Գիշտ է շարադրում տարածաշրջանի բուսաբուծական ճյուղերի առկա արտադրական ռեսուրսների վիճակը, դերն ու նշանակությունը, դրանց ընդլայնման հնարավորությունները, բնութագրում և հաշվարկում արտադրության տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ տարածաշրջանի առկա ռեսուրսների, հիմնական արտադրանքների բնեղեն և արժեքային ցուցանիշների վերաբերյալ, ճյուղերի տեղաբաշխման և մասնագիտացման որոշման հիման վրա ուսանողների գիտելիքները ստուգելու նպատակով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսական տարբեր ճյուղերի զարգացման, տեղաբաշխման, տնտեսության ընդլայնված վերարտադրության, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման իմացության վերաբերյալ: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, գծապատկերներ, գրաֆիկներ, ուսումնամեթոդական և մասնագիտական գրականություն, վիճակագրական տեղեկատուներ, տնտեսության փաստացի տվյալներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

- Տեսական պարապմունք՝ 12 ժամ
- Գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հաշվարկել կապիտալ ներդրումների ծավալը և այն տեղաբաշխել առավել արդյունավետ ուղղություններով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Գիշտ է հաշվարկում կապիտալ ներդրումների պահանջը, ոլորտում ներդրման անհրաժեշտ ուղղությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, ելակետային տվյալների տնտեսության արտադրատնտեսական գործունեության ներկա վիճակի և հեռանկարային զարգացման վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշների վրա, ըստ որի ուսանողը պետք է կատարի առաջադրանքով նախատեսված հիմնական պահանջները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, կապիտալ ներդրումների էության, դերի հաշվարկման կարգի իմացության նպատակով: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն տեխնիկական միջոցներ, ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական և մասնագիտական գրականություն, նորմատիվային և վիճակագրական տեղեկատուներ, տնտեսության փաստացի տվյալներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

- Տեսական պարապմունք՝ 12 ժամ
- Գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել առանձին ճյուղերի քանակական և որակական արդյունքները և հաշվարկել տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Գիշտ է շարադրում բուսաբուծության և անասնաբուծության մթերքների արտադրության գործոնները, երկրի էկոնոմիկայում գյուղատնտեսական ճյուղերի տեսակարար կշիռը, կարողանում է շարադրել գոտիական առանձնահատկությունները և հաշվարկել ճյուղում տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնվում է սահմանված չափանիշների վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի և յուրացնի առաջադրանքի պահանջները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում ուսանողը ձեռք է բերում բուսաբուծության և անասնաբուծական հիմնական ճյուղերի՝ հացահատիկի, բանջարեղենի, կարտոֆիլի, խաղողի, պտղի, տավարաբուծության, խոզաբուծության, թռչնաբուծության վերաբերյալ իմացություն և կարողություններ չօգտագործված ռեսուրսների վերաբերյալ: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, մասնագիտական մեթոդական գրականություն, վիճակագրական տեղեկատուներ, գիտական ժողովածուներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

- Տեսական պարապմունք՝ 10 ժամ
- Գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 5. Կարողանում է հաշվարկել աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդերի օգտագործման, ֆոնդապահովվածության և օգտագործվող տնտեսական արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇՆԸ՝

ճիշտ է ներկայացում աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդահատույցի, ֆոնդատարության, ֆոնդապահովվածության, արտադրանքի ինքնարժեքի էությունը և կարողանում է հաշվարկել նշված ցուցանիշները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ և կոնկրետ ելակետային տվյալներ աշխատանքի արտադրողականության և արտադրանքի ինքնարժեքի, հիմնական և շրջանառու միջոցների հարաբերակցությունը և արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշների հաշվարկման նպատակով: Արդյունքի յուրացումը կկատարվի ուսանողի կողմից սահմանված չափանիշներին համապատասխան առաջադրանքները կատարելու դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով՝ նպատակ ունենալով ուսանողներին սովորեցնել յուրացնելու արտադրության տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդիկան, կոնկրետ տնտեսության տվյալների հիման վրա կատարել հաշվարկներ և բացահայտել տարածաշրջանի չօգտագործված ռեսուրսները: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, մասնագիտական գրականություն, մեթոդական մշակումներ, նորմատիվներ և վիճակագրական տեղեկատուներ:

ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-023

Մոդուլի տևողությունը՝

88 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք՝ 44 ժամ

Գործնական աշխատանք՝ 44 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը նախատեսված է «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպիչ» մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ պլանավորման ձևերի, ֆինանսական, նյութական և աշխատանքային ռեսուրսների, բուսաբուծության և անասնաբուծական ճյուղերի հիմնական արտադրական ցուցանիշների պլանավորման, արտադրանքի արտադրության, ծախսերի հաշվարկման ու պլանավորման, կենդանիների մթերատվության և կերի պահանջի ու հոտի շարժի, ճյուղային և ընդհանուր բյուջեների կազմման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը սովորելուց առաջ ուսանողը պետք է նախօրոք ուսումնասիրի և յուրացնի «Վիճակագրություն և վերլուծություն», «Գյուղատնտեսական արտադրանքի մարքեթինգ և փաթեթավորում», «ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քաղաքական և որակական բնութագրում» մոդուլները:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել պլանավորման գործընթացի հաջորդականությունը և սկզբունքները,
2. կարողանա մշակել պլանավորման առանձին տարբերակներ, տնտեսական գործունեության վերաբերյալ և տալ դրանց տնտեսական գնահատականը:
3. կարողանա պլանավորել բուսաբուծական ճյուղերի ագրոտեխնիկական միջոցառումների, սորտերի արտադրական հնարավորությունների, պարարտանյութերի կիրառման, ոռոգման բարելավման, մշակաբույսերի բերքատվության սպասվելիք մակարդակը:
4. կարողանա պլանավորել անասնաբուծական ճյուղի հիմնական արտադրական ցուցանիշները և կերերի պայանջը, կենդանիների գլխաքանակը, մթերատվությունը և դրանց անհրաժեշտ միջոցների պահանջը:
5. կազմել մասնակի և ընդհանուր բյուջեներ բուսաբուծական և անասնաբուծական արտադրության գծով:

Գնահատման կարգը

Սողոուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել պլանավորման գործընթացի հաջորդականությունը և սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է հստակ շարադրել պլանավորման գործընթացի հաջորդական քայլերը, կատարել հաշվարկներ տնտեսության արտադրական ներուժի գնահատման վերաբերյալ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ տնտեսության աշխատանքային, նյութական ռեսուրսների արտադրամիջոցների և հողատարածությունների գնահատման վերաբերյալ: Աշխատանքը կատարելու համար օգտագործվում են աշխատանքային տետրեր: Արդյունքի գնահատումը կկատարվի այն պահանջներից ելնելով, որոնք սահմանված են ըստ չափանիշի պահանջների:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը պետք է կատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում կօգտագործվեն տեխնիկական միջոցներ, ուսումնա-մեթոդական գրականություն, վիճակագրական տեղեկատուներ, նորմատիվային նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է մշակել տնտեսական գործունեության առանձին տարբերակներ, ընտրել ընտրված տարբերակներից առաջարկում առավելագույնը արդյունավետ տարբերակը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է տնտեսության առանձին ճյուղերի գծով մշակել տարբերակներ, պլանավորել հիմնական արտադրա-տնտեսական ցուցանիշները և տալ դրանց տնտեսական գնահատականը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողին կտրվեն առաջադրանքներ տնտեսության հողատարածքների, մշակաբույսերի, ցանքի և բերատվության, կենդանիների և գլխաքանակի վերաբերյալ մի քանի տարբերակներ և համապատասխան նորմատիվային նյութեր: Արդյունքի կատարումը գնահատվում է չափանիշին համապատասխան պահանջների կատարմամբ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում հիմնականում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, տեղնիկական միջոցներ, ուսումնա-մեթոդական գրականություն, նորմատիվային և տեղեկատու նյութեր, վիճակագրական տվյալներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	8 ժամ
Գործնական աշխատանք`	8 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է պլանավորել բուսաբուծական ճյուղի ագրոտեխնիկական միջոցառումների, սորտերի արտադրական հնարավորությունների, պարարտանյութերի կիրառման, ոռոգման միջոցառումների բարելավման, մշակաբույսերի բերքատվության սպասվելիք մակարդակը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է պլանավորել բուսաբուծական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները, մշակաբույսերի բերքատվությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին տրվում են առաջադրանքներ և ելակետային տվյալներ բուսաբուծական ճյուղի վիճակի, մշակաբույսերի ցանքատարածությունների, բերքատվության պլանավորման, առկա հնարավորությունների հիմքի վրա ճյուղի զարգացման պլանավորման նպատակով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, բուսաբուծության ճյուղի զարգացման պլանների մշակման իմացության և հմտությունների ձևավորման նպատակով: Ուսումնական գործընթացում կօգտագործվեն ուսումնամեթոդական գրականություն, ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական միջոցներ և նորմատիվներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 10 ժամ
Գործնական աշխատանք` 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է պլանավորել անասնաբուծական ճյուղի կերերի, պահանջը, գլխաքանակը, մթերատվությունը, անհրաժեշտ միջոցների պահանջը և հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է պլանավորել անասնաբուծական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները, կազմել ճյուղի հեռանկարային զարգացման ծրագրեր:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակի, մթերատվության, անասնակերերի պահանջի պլանավորման նպատակով: Արդյունքը գնահատվում է համեմարարված առաջադրանքները սահմանված չափորոշիչի պահանջներին համապատասխան կատարելու դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որն ուղղված կլինի անասնագլխաքանակի, մթերատվության, կերապահովվածության և անասնաբուծական մթերքների արդյունավետության պլանավորման հարցերի իմացությանը և հմտությունների ձևավորմանը հեռանկարային զարգացման ծրագրերի մշակման ժամանակ: Ուսուցման ժամանակ օգտագործվում է ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական միջոցներ, ցուցադրական նյութեր, նյութերի ծախսի նորմաներ և նորմատիվներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 10 ժամ
Գործնական աշխատանք` 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է կազմել բյուջեներ բուսաբուծական և անասնաբուծական արտադրության գծով:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է կազմել.

- բուսաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեներ,
- անասնաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեներ,
- տնտեսության ընդհանուր բյուջեներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ տնտեսության և առանձին ճյուղերի վերաբերյալ ելակետային տվյալներ արտադրական ներուժի վերաբերյալ, նյութական և դրամական ծախսերի նորմաների, արտադրանքի գծով շուկայական գներ: Արդյունքի յուրացումը կգնահատվի առաջադրանքի չափորոշիչների պահանջները կատարելու դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, գրաֆիկներ, տեխնիկական միջոցներ, վիճակագրական տեղեկատուներ և նորմատիվային նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 8 ժամ
Գործնական աշխատանք` 8 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-024

Մոդուլի տևողությունը`

104 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք` 52 ժամ

Գործնական աշխատանք` 52 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսվում է «Գյուղացիական տնտեսության կազմակերպիչ» մասնագետի պատրաստման համար: Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ագրարային ոլորտում տնտեսվարող սուբյեկտների, ընկերությունների, տնտեսությունների կազմակերպման հիմունքների,

նրանց կարգավիճակի, բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրության գործընթացների, արտադրանքի իրացման, պահպանման, կազմակերպման խնդիրների, սկզբունքների և մեթոդների, ինչպես նաև տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի օգտագործման կազմակերպման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի «Տնտեսագիտության տեսություն» առարկան, «ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և որակական բնութագրում», «Տնտեսական գործունեության պլանավորում» մոդուլները:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել տարբեր կարգավիճակ ունեցող տնտեսությունների կազմակերպման սկզբունքները և դրույթները,
2. կարողանա ճիշտ հաշվարկել բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման համար անհրաժեշտ միջոցների պահանջը, կազմի աշխատանքային գործընթացների և մշակաբույսերի մշակության տեխնոլոգիական քարտեր,
3. կարողանա ճիշտ շարադրել անասնաբուծական ճյուղերում անհրաժեշտ արտադրամիջոցների, կերերի պահանջի հաշվարկման կարգը, հիմնական աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները,
4. կարողանա ճիշտ շարադրել աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքները, մեթոդները և աշխատանքի վարձատրությունը,
5. կարողանա ճիշտ շարադրել տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի հողային, աշխատանքային, արտադրական ֆինանսական օգտագործման կազմակերպման հիմնահարցերը:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել տարբեր կարգավիճակ ունեցող տնտեսությունների կազմակերպման սկզբունքները և դրույթները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել տնտեսությունների կազմակերպման կարգավիճակը, դրանց կազմակերպման հիմնական սկզբունքները և սահմանում է կազմակերպման կառուցվածքի տարրերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ տարբեր կարգավիճակ ունեցող տնտեսությունների ընկերությունների վերաբերյալ, հանձնարարվում տարբերակներ, որոնց հիման վրա ուսանողները մշակում են արդյունավետ կազմակերպական կառուցվածք ունեցող տնտեսությունների նախագծեր:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, օգտագործելով ցուցադրական նյութեր, գծապատկերներ, տեխնիկական միջոցներ և բանվորական տետրեր, տեղեկատուներ և համապատասխան գրականություն:

Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի հարցումների, առաջադրանքի ստուգումների, ուսանողի կողմից բոլոր մանրամասների շարադրման և ներկայացման վրա:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է հաշվարկել բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման համար անհրաժեշտ միջոցների պահանջը, աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքներն ու մեթոդները, կազմել մշակաբույսերի մշակության տեխնոլոգիական քարտեր:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Ինքնուրույն հաշվարկում է սերմերի, պարարտանյութերի, վառելանյութերի պահանջը, որոշում ապահովածության մակարդակը, հստակ ներկայացնում աշխատանքի կազմակերպման սկզբունքները և կազմում մշակաբույսերի տեխնոլոգիական քարտեր:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն ելակետային տվյալներ տարածաշրջանի գյուղացիական տնտեսությունների մշակաբույսերի վերաբերյալ, որոնք կհաշվարկեն անհրաժեշտ նյութատեխնիկական միջոցների պահանջը, կորոշեն ապահովվածությունը:

Արդյունքի ձեռքբերումը հիմնված կլինի սահմանված չափանիշների կատարման վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի հանձնարարված առաջադրանքի բոլոր պահանջները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Կօզտագործվեն աղյուսակներ, ցուցադրական նյութեր, նորմատիվներ, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, հիմնական և օժանդակ գրականություն, բանվորական տետրեր և տեխնոլոգիկական քարտերի բլանկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	12 ժամ
Գործնական աշխատանք`	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է ճիշտ շարադրել անասնաբուժական ճյուղի կազմը. աշխատանքային ռեսուրսների, արտադրամիջոցների կերերի պահանջի հաշվարկման կարգը, հիմնական աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇԸ`

Կատարել հաշվարկներ կթվորների, նախրապահների, օժանդակ, բանվորների, կերերի, էլեկտրաէներգիայի, աշխատանքային գործընթացների մեքենայացման սարքավորումների պահանջի հաշվարկը, կազմել կերի պահանջի հաշվարկը, որոշել կերատեսակներով ապահովածության մակարդակը:

ԳՆԱՂԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, տարբերակներ, տվյալներ աշխատանքային ռեսուրսների, նյութերի նորմաների արտադրամիջոցների վերաբերյալ: Արդյունքը կգնահատվի առաջադրանքի պահանջվող չափանիշներով կատարելու դեպքում հարցման արդյունքների հիման վրա:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Այս արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում օգտագործվում են անասնաբուժական ճյուղին վերաբերվող համապատասխան գրականություն, տեղեկատուներ, նորմատիվներ, նորմաներ, տեխնիկական միջոցներ, բանվորական տետրեր:

Արդյունքի ուսուցումը հիմնված կլինի հարցումների, պարբերաբար ստուգումների, տրված առաջադրանքի բոլոր մանրամասների շարադրման և ներկայացման վրա:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքները, մեթոդները և հաշվարկել տարբեր կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է ճիշտ շարադրել և ներկայացնել կոլեկտիվների կազմակերպման հիմնական սկզբունքները, մեթոդները, անհատական և խմբային եղանակով աշխատանքի վարձատրության ձևերն ու կարգը:

ԳՆԱՂԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն համապատասխան առաջադրանքներ, որոնք սահմանված չափանիշներին համապատասխան ըստ տարբերակների օգտագործվում է ուսանողների կողմից:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Այս արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Կօզտագործվեն համապատասխան գրականություն, գիտական ամսագրերի նյութեր կրաֆիկներ, գծապատկերներ, տեղեկատու վիճակագրական տվյալներ, ֆերմերային տնտեսությունների վերաբերյալ ցուցադրական նյութեր և բանվորական տետրեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է ճիշտ շարադրել տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի (հողային, աշխատանքային, արտադրական, ֆինանսական) օգտագործման կազմակերպման սկզբունքները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓԱՆԻՇԸ`

Ճիշտ է շարադրում հողատեսքերի առանձնահատկությունները, հողաշինարարության և հակաէռզոզին միջոցառումների, հողի տնօրինման, օգտագործման և վարձակալության կարգը, արտադրամիջոցների կազմը, կառուցվածքը և դրանց արդյունավետ օգտագործման ցուցանիշները, աշխատանքային

ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը, նշված ռեսուրսային ներուժի օգտագործման կազմակերպման սկզբունքները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ըստ ռեսուրսների տեսակների ուսանողների կտրվեն անհատական առաջադրանքներ, ելակետային տվյալներ, որը հնարավորություն կտա մշակելու ռեսուրսների օգտագործման հիմնավոր առաջարկություններ և սահմանելու ինչպես ռեսուրսների, այնպես էլ դրանց առանձին տարրերի միջև ռացիոնալ կառուցվածք:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի յուրացումը կիրականացվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որոնց ընթացքում ուսանողները ուսումնասիրում են ռեսուրսների էությունը, անհրաժեշտությունը, կազմն ու կառուցվածքը: Կարողանում է ինքնուրույն որոշումներ կայացնել ռեսուրսների առանձին տարրերի օգտագործման վերաբերյալ:

Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ռեսուրսային ներուժին վերաբերվող համապատասխան գրականություն, ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, գծապատկերներ և բանվորական տետրեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-025

Մոդուլի տևողությունը՝

80 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք՝

40 ժամ

Գործնական աշխատանք՝

40 ժամ

Մոդուլի նպատակը՝

Այս մոդուլը մշակվել է ֆերմերային տնտեսության ապագա կազմակերպչին տալ տեսական և գործնական գիտելիքներ կառավարման հասկացության, գործառույթների և մեթոդների, կառավարման որպես գործընթացի մասին՝ տնտեսության շրջակա ու ներքին միջազգային գործոնների ազդեցության պայմաններում:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել «Տնտեսագիտության տեսություն» առարկան, «ԱԶԳ-ի էկոնոմիկայի քանակական և որակական բնութագրում», «Տնտեսական գործունեության պլանավորում» «Գյուղատնտեսության արտադրության կազմակերպում», մոդուլները:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել կառավարման էությունը, կառավարիչի դերը, մոտեցումները և ղեկավարման ոճերը,
2. կարողանա ճիշտ շարադրել կառավարման չորս գործառույթներն ու դրանց բնութագրերը (պլանավորում, կազմակերպում, խրախուսում և վերահսկում),
3. կարողանա բնութագրել կառավարման ներքին և արտաքին միջավայրը, կառավարման որոշումների ընդունման և իրականացման մեթոդները,
4. կարողանա ճիշտ շարադրել ռազմավարական մենեջմենթի մոդելները, նպատակները, խնդիրները, որոշումների ընդունման գործընթացը:

Գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել կառավարման օրենքներն ու օրինաչափությունները, կառավարիչի դերը, մոտեցումները, մակարդակները և ղեկավարման ոճերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- ճիշտ է շարադրում կառավարման էությունը, մեթոդաբանությունը, սկզբունքները, դերը և զարգացման փուլերը,
- ճիշտ է շարադրում կառավարման հարաբերությունները, կազմակերպության ձևերն ու առանձնահատկությունները,

- կարողանում է ճիշտ շարադրել կառավարման մոտեցումները (համակարգային, իրավիճակային և գործընթացային), կառավարման մակարդակները, ղեկավարման ոճերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը կգնահատվի հարց ու պատասխանի և գործնական աշխատանքի հիման վրա: Բոլոր առաջադրանքները պետք է կատարվեն համաձայն դասախոսություններում տեղ գտած նյութերի:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական միջոցներ: Անհրաժեշտ է ունենալ օրինակներ կառավարման միջազգային պրակտիկայից:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 10 ժամ
 Գործնական աշխատանք` 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ շարադրել կառավարման գործառույթները ու դրանց բնութագրերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- ճիշտ է շարադրում կառավարման գործընթացի էությունը, կառավարման գործառույթների էությունը և դրանց դասակարգումը,
- հստակ բնութագրում է ռազմավարական պլանավորման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները,
- կարողանում է շարադրել ռազմավարական պլանավորման գործընթացի կազմակերպման մեթոդները և տեսակները,
- կարողանում է հստակ բնութագրել կազմակերպության առաքելության, տեսլականի և նպատակների գաղափարները,
- կարողանում է բնութագրել ռազմավարական որոշումների ընդունման գործընթացը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գրավոր ձևով հարց ու պատասխանի և գործնական աշխատանքի հիման վրա: Բոլոր առաջադրանքները պետք է կատարվեն համաձայն դասախոսություններում տեղ գտած նյութերի:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական միջոցներ: Անհրաժեշտ է ունենալ օրինակներ կառավարման միջազգային պրակտիկայից:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք` 10 ժամ
 Գործնական աշխատանք` 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է բնութագրել կառավարման ներքին և արտադիքն միջավայրը, կառավարման որոշումների ընդունման և իրականացման մեթոդները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է ճիշտ շարադրել կառավարման մեթոդները, կառավարչական որոշումների ընդունման կարգը, տնտեսության հանրային կառավարման համակարգը, կառավարման հիմունքները,
- կարողանում է բնութագրել խմբերի կառավարման գործընթացը, իշխանությունը և առանջնորդումը, կազմակերպության արտաքին և ներքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ուղակի և անուղակի ազդեցության գործոնները,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել ներքին միջավայրի փոփոխականները, կառուցվածքը, խնդիրները, տեխնոլոգիաները և մարդկային գործոնի նշանակությունը, ներքին և արտաքին միջավայրերի փոխհարաբերակցությունը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գրավոր հարց ու պատասխանի և գործնական աշխատանքի հիման վրա:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, նորմատիվներ և նորմատիվային ակտեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանում է ճիշտ շարադրել ռազմավարական մենեջմենթի մեթոդները, նպատակները, խնդիրները, որոշումների ընդունման գործընթացը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՓՈՒՆԻՇԸ

- ճիշտ է շարադրում ռազմավարական մենեջմենթի մոդելները, մեթոդները, կազմակերպության հիմնական նպատակները և խնդիրները, կարողանում է ճիշտ բնութագրել ռազմավարական որոշումների ընդունման գործընթացի տարրերը, կառավարման բաղադրիչները, ռազմավարության իրականացման հաջորդական քայլներն ու անհրաժեշտ միջոցները,
- կարողանում է գնահատել ռազմավարական պլանավորման և գյուղատնտեսական բյուջեների կազմման ու կանխատեսման միջև եղած կապը,
- կարողանում կատարել կազմակերպության ներքին ռեսուրսների վերլուծություն:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գրավոր տեսքով հարց ու պատասխանի և գործնական աշխատանքի հիման վրա: Բոլոր առաջադրանքները պետք է կատարվեն համաձայն դասախոսություններում տեղ գտած նյութերի: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, նորմատիվներ և նորմատիվային ակտեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

**ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ
«ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ»**

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-026

Մոդուլի տևողությունը`

116 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք`	58 ժամ
Գործնական աշխատանք`	58 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նպատակն է սովորեցնել ֆինանսավարկային գործունեության հիմնական դրույթները, մեթոդները և խնդիրները: Ապագա մասնագետին հաղորդել գիտելիքներ տնտեսության կարիքների ապահովման համար ֆինանսավարկային միջոցներից և գործիքներից արդյունավետ օգտվելու նպատակով: Տեղեկացնել վարկավորման գործընթացի, անկանխիկ հաշվարկների, ինվեստիցիաների, վարկային միջոցների արդյունավետ ծավալների հաշվարկման մեթոդների մասին: Ծանոթացնել Կենտրոնական բանկի ֆինանսավարկային քաղաքականությանը, փողի ֆունկցիաներին, դրամաշրջանառության օրենքին, ինֆլյացիայի պատճառներին, բանկերի ֆունկցիային և բանկային բազմաթիվ գործառնություններին:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել «Տնտեսագիտության տեսություն», առարկան և «Տնտեսական գործունեության պլանավորում» մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա շարադրել փողի ծագումը, էությունը, ֆունկցիաներ և դրամաշրջանառությունը շուկայական էկոնոմիկայում:
2. կարողանա ճիշտ բնութագրել ինֆլյացիայի էությունը, պատճառները, արտահայտման մեթոդները:
3. կարողանա շարադրել բանկերի գործունեությունը, ծագումը, էությունը, գործառնությունները, տեսակները, գործառնությունները:

4. կարողանա ճիշտ շարադրել վարկերի էությունը, ծագումը, գործառույթները, տեսակները, հաշվարկման մեթոդները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳԸ`

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՔ 1. Ճիշտ է շարադրում փողի ծագման, էության, ֆունկցիաները և շուկայական տնտեսության պայմաններում դրամաշրջանառության անհրաժեշտությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է բնութագրել փողի ֆունկցիաները (արժեչափի, շրջանառության, վճարելամիջոցի, կուտակման միջոցի, համաշխարհային փողի),
- կարող է բնութագրել գիտելիքներ դրամաշրջանառության կառուցվածքը,
- կարող է որոշել շրջանառության մեջ փողի քանակը և շրջապտույտների թիվը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեստային հանձնարարություն կատարելու, ինչպես նաև գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական կարող է գնահատվել, եթե ընդհանուր առմամբ ուսանողը ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները: Հնարավոր է համարվում նաև որոշակի աննշան շեղումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Գործնականի ժամանակ կտրվեն հաշվարկներ կապված շրջանառության մեջ փողի քանակի և դրամական միավորի շրջապտույտների քանակի որոշման հետ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	16 ժամ
Գործնական աշխատանք`	16 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 2. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել ինֆլյացիայի էությունը, պատճառները և արտահայտման մեթոդները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է ճիշտ բացատրել ինֆլյացիայի էությունը և պատճառները,
- հստակ բնութագրում է ինֆլյացիայի արտահայտման ձևերը,
- կարողանում է շարադրել դրամաշրջանառության կայունացման մեթոդները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեստային հանձնարարություն կատարելու, ինչպես նաև գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական կարող է գնահատվել, եթե ընդհանուր առմամբ ուսանողը ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները: Հնարավոր է համարվում նաև որոշակի աննշան շեղումներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Գործնականի ժամանակ կբերվեն օրինակներ կապված ինֆլյացիայի արտահայտման ձևերի հետ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	14 ժամ
Գործնական աշխատանք`	14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՔ 3. Կարողանում է շարադրել բանկերի գործունեությունը, ծագումը, էությունը, գործառույթները և տեսակները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է ճիշտ շարադրել.

- բանկերի էությունը, նրանց ծագումը և գործառույթները,
- գիտի Կենտրոնական բանկի գործառույթները, դրամավարկային քաղաքականությունը,
- գիտի առևտրային բանկի հիմնական գործառույթները, բանկերի առևտրամիջնորդային գործառնությունները,
- գիտի լիզինգային գործառնությունները,

- գիտի բանկերի գործառնությունները կապված արժեթղթերի հետ,
- գիտի խնայողական բանկերի էությունը և նրանց գործառնությունները:

ԳԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, տեսանյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր: Գործնականի ժամանակ կբերվեն բանկերի գործառնությունների, նաև պասիվային, ակտիվային, առևտրամիջնորդային, լիզինգային, արժեթղթերի հետ կապված գործառնության օրինակներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	14 ժամ
Գործնական աշխատանք`	14 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Ճիշտ է բնութագրում վարկերի էությունը, ծագման պայմանները, գործառնությունները, տեսակները և հաշվառման մեթոդները:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՎՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է ճիշտ շարադրել.

- վարկերի ծագումը, էությունը, գործառնությունները, տեսակները,
- վարկային օրենսդրությունը,
- առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը,
- հիպոթեկային վարկի էությունը և տրամադրման կարգը,
- միջազգային, պետական, սպառողական վարկերի էությունը և տրամադրման կարգը, գյուղատնտեսական վարկերի առանձնահատկությունները,
- վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը,
- անկանխիկ գործարքների էությունը, տեսակները,

Կարողանում է հաշվարկել անհրաժեշտ վարկային միջոցների ծավալը, հաշվարկել վարկերի մարման առավել արդյունավետ գրաֆիկներ:

ԳԱՅԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեստային հանձնարարություն կատարելու, ինչպես նաև գործնական առաջադրանքի հիման վրա:

Արդյունքի ձեռքբերումը դրական կարող է գնահատվել, եթե ընդհանուր առմամբ ուսանողը ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները: Հնարավոր է համարվում նաև որոշակի անճշան շեղումներ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, տեսանյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր: Գործնական պարապմունքների ժամանակ կառաջարկվեն խնդիրներ կապված վարկի տոկոսի հաշվարկման հետ և տոկոսների սեզոնային բաշխման հետ: Կտրվեն առաջադրանքներ ժանոթանալ տեղական վարկային օրգաններին, կազմել դրանց ցանկը` նշելով ենթակայությունը, ֆունկցիաները և կառուցվածքը:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	14 ժամ
Գործնական աշխատանք`	14 ժամ

**ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ
«ՀԱՇՎԱՊԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՐԿԵՐ»**

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-027

Մոդուլի տևողությունը`	116 ժամ	
Դասընթացի մատուցման ձևը	Տեսական պարապմունք`	58 ժամ
	Գործնական աշխատանք`	58 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Մոդուլի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման, բնական, աշխատանքային և դրամական չափանիշների, հաշվառման

միջոցների, դրամական միջոցների հաշվառման, նյութերի և հիմնական միջոցների հաշվառման, գույքագրման և միջոցների դուրսգրման, փաստաթղթավորման, միջոցների ծախսի և արտադրանքի ինքնարժեքի, արտադրանքի իրացման հաշվետվությունների և տնտեսական հաշվեկշռի կազմման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը սովորելուց առաջ ուսանողը պետք է նախորոք ուսումնասիրի և յուրացնի «Տնտեսագիտության տեսություն» առարկան, «Վիճակագրություն», «ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և որակական գնահատում», «Տնտեսաան գործունեության պլանավորում», «Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում» մոդուլները:

Արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. կարողանա ճիշտ շարադրել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկան և ձևերը,
2. կարողանա հաշվառել դրամական միջոցները, աշխատանքի վարձատրությունը, օգտագործվող նյութերը, ձեռքբերված հիմնական միջոցները և դրանց գույքագրումն ու դուրս գրումը,
3. կարողանա հաշվառել բուսաբուծական, անասնաբուծական ճյուղերի արտադրական ծախսերը, պատրաստի արտադրանքը և իրացումը,
4. կարողանա հաշվառել ֆինանսական արդյունքները, բանկերի վարկերը և փոխառու միջոցները, ֆինանսական արդյունքները և այլ կազմակերպությունների ու պետության հետ ունեցած պարտավորությունները,
5. կարողանա կազմել հաշվետվություններ և հաշվեկշիռ:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկան և ձևերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

Հստակ ներկայացնում է օպերատիվ վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, հաշվառման տեխնիկան և բնութագրում է հաշվապահական հաշվառման ձևերը և գրանցման կարգը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն օպերատիվ հաշվառման, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման հիմնական փաստաթղթեր, որը նպատակ ունի ուսանողին ծանոթացնելու դրանց բովանդակությանը:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքը յուրացվում է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են անհրաժեշտ ձևեր, մեթոդական ցուցումներ, գրականություն և նորմատիվային նյութեր, տեխնիկական միջոցներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է հաշվառել դրամական միջոցները աշխատանքի վարձատրությունը, նյութերի ծախսի, արտադրության միջոցների մուտքագրումը, գույքագրումը և դուրս գրումը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

- Կարողանա ճիշտ հաշվառել աշխատանքի վարձատրությունը և նյութերը,
- կարողանա կատարել արտադրության հիմնական միջոցների մուտքագրում, ամորտիզացիոն հատկացումների հաշվարկը, հաշվառել և դուրս գրել միջոցները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, ելակետային տվյալներ, հաշվառման ձևեր, նորմատիվային տվյալներ: Արդյունքի ապահովումը կհիմնվի այն բոլոր չափանիշների վրա, ըստ որի ուսանողը պետք է կատարի առաջադրված պահանջները:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կիրականացվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ուսանողին հնարավորություն տալ հմտություններ ձեռքբերել միջոցների, նյութերի մուտքերի և ծախսերի հաշվառման վերաբերյալ: Ուսուցման գործընթացում օգտագործվելու են մասնագիտական, մեթոդական գրականություն, տեխնիկական միջոցներ, գրանցամատյաններ, հաշվառման ձևեր, նորմատիվային նյութեր, աշխատանքային տետրեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հաշվառել բուսաբուծության, անասնաբուծության պատրաստի արտադրանքը, իրացումը, արտադրության վրա կատարվող ծախսերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Կարողանում է հստակ հաշվառել բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի պատրաստի արտադրանքը, իրացումը և արտադրության ծախսերը, լրացնելով տրված փաստաթղթերի ձևերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Տրվում են առաջադրանքներ տնտեսության առանձին ճյուղերում արտադրված արտադրանքների վերաբերյալ, հաշվառման բլանկներ, տվյալներ հիմնական, լրացուցիչ և օժանդակ արտադրանքների և ծախսերի վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը կհիմնվի սահմանված չափանիշների վրա, որի համար ուսանողը պետք է կատարի առաջադրանքին ներկայացվող պահանջները:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանվում է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ամրապնդել ուսանողի իմացությունը տնտեսությունում ստացված հիմնական, լրացուցիչ և օժանդակ արտադրանքների և առանձին արտադրատեսակներին վերագրվող ծախսերի հաշվառումը: Ուսուցման ընթացքում կօգտագործվեն ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, հաշվառման փաստաթղթեր, մեթոդական և ուսումնական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. Կարողանա հաշվառել ֆինանսական արդյունքները, բանկերի վարկերը, պարտավորությունները՝ հարկերը, կրեդիտորական և դեբիտորական պարտքերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Կարողանում է կոնկրետ տնտեսության օրինակով հաշվառել ֆինանսական արդյունքները, փոխառու միջոցները, պետության և իրավաբանական անձանց հետ ունեցած պարտավորությունները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Ուսանողներին հանձնարարվում են առաջադրանքներ տնտեսության ֆինանսական արդյունքների, բանկերից ստացված վարկերի, դրամարկղում ունեցած միջոցների, հարկերի և պարտքերի և դրանց շարժի վերաբերյալ: Արդյունքի ձեռքբերումը կհիմնվի այն չափանիշների վրա, որի համար ուսանողը կկատարի նախատեսված պահանջները: Արդյունքը կգնահատվի ստուգումների և հարցումների միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքը կուսուցանվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով ապահովել ֆինանսական արդյունքների, բանկերի վարկերի, պարտավորությունների, դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման իմացությունը: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվելու են ուսումնա-մեթոդական գրականության, հրահանգներ, որոշումներ, տեխնիկական միջոցներ և աշխատանքային տետրեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5. Կարողանում է կազմել և ներկայացնել հաշվետվություններ և հաշվեկշիռ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ՝

Կարողանա կազմել տնտեսության եռամսյա, կիսամյա, տարեկան հաշվետվությունները և հաշվեկշիռը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝

Ուսանողին կտրվեն տնտեսության հաշվեկշռի հոդվածների վերաբերյալ տվյալներ, եռամսյա, կիսամյա հաշվետվությունների օրինակներ, գրանցամատյաններ: Արդյունքի գնահատումը կկատարվի

այն չափանիշներով, որոնք նախատեսված են նշված առաջադրանքի կատարման համար նշված պահանջներում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Կօգտագործվեն ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական միջոցներ, հաշվետվություններ, հրահանգներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	12 ժամ
Գործնական աշխատանք`	12 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱ»

Մոդուլի դասիչը` ԳՏԿ 1-08-028

Մոդուլի տևողությունը`

68 ժամ

Դասընթացի մատուցման ձևը

Տեսական պարապմունք`

34 ժամ

Գործնական աշխատանք`

34 ժամ

Մոդուլի նպատակը`

Այս մոդուլը նախատեսված է ֆերմերային տնտեսության ապագա կազմակերպչին մարդկային ռեսուրսների հետ արդյունավետ աշխատելու, նրանց աշխատանքը առավել արդյունավետ կազմակերպելու և ֆերմերային տնտեսությունում աշխատանքային կայուն միջավայր ձևավորելու հմտություններ հաղորդելու նպատակով:

Մուտքային մակարդակը`

Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել «Տնտեսագիտության տեսություն» առարկան, «Գյուղատնտեսության արտադրության կառավարում» «Տնտեսական գործունեության պլանավորում», «Ֆինանսավարկային գործունեություն» մոդուլները:

Արդյունքները`

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է`

1. կարողանա ճիշտ շարադրել մարդկային ռեսուրսների էությունը և մոտիվացիայի սկզբունքները, ընդհանուր բնութագիրը և անհրաժեշտությունը:
2. կարողանա ճիշտ բնութագրել նյութական և բարոյահոգեբանական խրախուսման դերը դրդապատճառների համակարգի մեջ:
3. կարողանա հստակ շարադրել մարդկային ռեսուրսների խրախուսման մեթոդները և համակարգերը:

Գնահատման կարգը`

Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Կարողանում է ճիշտ շարադրել մարդկային ռեսուրսների և մոտիվացիայի սկզբունքները, ընդհանուր բնութագիրը և անհրաժեշտությունը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉՍՓԱՆԻՇԸ`

- կարողանում է ճիշտ շարադրել անձնակազմի կառուցվածքը և կառավարման փուլերը,
- կարողանում է որոշել աշխատանքային ռեսուրսների պահանջը` տարբեր ճյուղերի,
- կարողանում է ճիշտ շարադրել կազմակերպության անձնակազմի հավաքագրման, կադրերի ընտրության, պատրաստման և վերապատրաստման գործընթացները, աշխատողի անարդյունավետ աշխատանքի հիմնական պատճառները, մոտիվացիայի որպես գիտության պատմությունը,
- գիտի խրախուսման բովանդակային և վարքագծային տարբերությունները,

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և

մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր, տեսանյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Կարողանում է ճիշտ բնութագրել նյութական և բարոյահոգեբանական խրախուսման դերը դրդապատճառները համակարգի մեջ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

Գիշտ է շարադրում՝

- խրախուսման տնտեսական մեթոդները և դրանց կիրառման պայմանները,
- խրախուսման վարչական մեթոդները և դրանց կիրառման պայմանները,
- խրախուսման սոցիալական մեթոդները և դրանց կիրառման պայմանները,
- խրախուսման հոգեբանական մեթոդները և դրանց կիրառման պայմանները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. Կարողանում է հստակ շարադրել մարդկային ռեսուրսների խրախուսման մեթոդները և համակարգերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

Գիշտ է շարադրում՝

- աշխատանքային ռեսուրսների գնահատման մեթոդները,
- աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման մեթոդները (հմտությունների բազմազանության ավելացում, աշխատանքի ամբողջականության մեծացում, աշխատանքի կարևորության բարձրացում, ինքնավարության ավելացում, հետադարձ կապի ուժեղացում),
- կիրառվող խրախուսման համակարգերի կառուցվածքային տարրերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Հարցերին պետք է պատասխանվի ընդհանուր առմամբ ճիշտ, որոշ ոչ էական շեղումները և անճշտությունները չեն կարող բացասական հետևանք ունենալ:

ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցանումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման գործընթացի ընթացքում կօգտագործվի ուսումնական, մասնագիտական և մեթոբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, ցուցադրական նյութեր:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝ 12 ժամ
Գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ 1-08-029

Մոդուլի տևողությունը՝ 82 ժամ
Դասընթացի մատուցման ձևը՝ Տեսական պարապմունք՝ 41 ժամ

Մոդուլի դասիչը՝ ԳՏԿ-1-08-029

Մոդուլի նպատակը՝

Տալ գիտելիքներ արտադրական և ոչ արտադրական նշանակության օբյեկտների նախագծման, շինարարության, շին. աշխատանքների մրցութային փաթեթների մշակման, շին. մոնտաժային աշխատանքների կազմակերպման, անհրաժեշտ նյութերի պահանջի հաշվարկման կազմման, մասնակի և ընդհանուր նախահաշիվների կազմման, շինարարական աշխատանքների պայմանագրերի կազմման և կատարած աշխատանքների վերաբերյալ հաշվատվությունների ներկայացման վերաբերյալ:

Մուտքային մակարդակը՝

Այս մոդուլը սովորելուց առաջ ուսանողը պետք է տեղյակ լինի նախագծման հիմունքներին, սկզբունքներին, մեթոդներին, փաստաթղթերի տեսակներին, բովանդակությանը, նախագծվող կազմակերպություններին և յուրացրած լինի ԳՏԿ-1-08-001-ից մինչև ԳՏԿ-1-08-027 մոդուլները:

Արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելու հետո ուսանողը պետք է.

1. կարողանա ճիշտ շարադրել շինարարության նախագծման հաջորդականությունը, թվարկի համապատասխան նորմատիվները և անհրաժեշտ իրավական հիմքերը,
2. կարողանա մշակել կառույցների նախագծեր և նախահաշիվներ,
3. կարողանա կազմել շինարարական աշխատանքների կատարման օրացուցային պլաններ և մշակել իրականացման պայմանագրեր,
4. կարողանա ճիշտ շարադրել շինարարական օբյեկտների ընդունման, գրանցման և շահագործման սկզբունքները, կարգը և համապատասխան փաստաթղթերի բովանդակությունը:

Գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ճիշտ է շարադրում գյուղատնտեսական օբյեկտների նախագծման հաջորդականությունը և կարողանում է թվարկել համապատասխան նորմատիվները և իրավական հիմքերը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

Հստակ շարադրում է անհրաժեշտ օբյեկտների նախագծման և շինարարության հաջորդականությունը, գիտի շինարարության նորմատիվները և իրավական հիմքերը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, տեղեկատուներ, հրահանգներ, իրավական փաստաթղթեր նախագծային չափոշիչներ և գործիքներ:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ՝

Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, նպատակ ունենալով պարզել ուսանողի իմացության նախագծման նոր մատիվների, իրավական փաստաթղթերի և հիմնական գործոնների վերաբերյալ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ՝

Տեսական պարապմունք՝	10 ժամ
Գործնական աշխատանք՝	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. – Կարողանում է կազմել ֆերմերային տնտեսության համար անհրաժեշտ շինարարական կառույցների նախագծեր և նախահաշիվներ:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ՝

Կարողանում է կազմել առանձին և ընդհանուր աշխատանքների գծով նախահաշիվները, գիտի նախահաշիվների կազմման միջոցների պահանջի հաշվարկը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ՝

Ուսանողներին տրվում են առաջադրանքներ, ելակետային նյութեր նախագծվող օբյեկտների վերաբերյալ: Արդյունքը կգնահատվի նշված չափանիշներով կատարման և հարցումների միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով նպատակ ունենալով ուսուցանել ծախսերի, նյութերի պահանջի հաշվարկման կարգը, մեթոդները և որոշելու օբյեկտի նախահաշվային արժեքը: Ուսուցման ընթացքում կօգտագործվեն ուսումնա-մեթոդական գրականություն, տեղեկատու նյութեր, նորմատիվներ, տեխնիկական միջոցներ, բանվորական տետրեր և բլանկներ:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	11 ժամ
Գործնական աշխատանք`	11 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. – Կարողանում է կազմել տնտեսության անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարական աշխատանքների օրացուցային պլաններ և իրականացման պայմանագրեր:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Կարողանում է կազմել ըստ ժամկետների գրաֆիկներ, կնքել պայմանագրեր, գիտի օրացուցային պլանների կազման մեթոդիկան:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին կտրվեն առաջադրանքներ, որևէ օբյեկտի գծով կազմված նախագծային փաստաթղթեր, պայմանագրերի ձևեր: Արդյունքի յուրացումը գնահատվում է առաջադրանքը տրված չափորոշիչներին համապատասխան կատարելու դեպքում:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով, որի ընթացքում ուսանողները տիրապետում են օրացուցային պլանների կազման, շինարարական պայմանագրերի բովանդակության և մշակման մեթոդներին, դրանց կնքման կարգին:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. – Կարողանում է ճիշտ շարադրել շինարարական օբյեկտների ավարտական ակտերի բովանդակությունը, դրանց ընդունման, գրանցման և շահագործման կարգը:

ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ`

Հստակ ներկայացնում է շինարարական օբյեկտների ընթացիկ և ավարտական աշխատանքների ամփոփման ակտերին, գիտի ընդունման, գրանցման և շահագործման պայմաններն ու կարգը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԻՋՈՑԸ`

Ուսանողներին տրվում են առաջադրանքներ, տարբերակներ, աշխատանքների կատարման տեղեկագրեր, իրավական փաստաթղթեր: Արդյունքի գնահատումը կատարվում է առաջադրանքի պահանջները ըստ չափորոշիչների կատարման դեպքում, հարցումների միջոցով:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ`

Արդյունքի ուսուցումը կկատարվի տեսական պարապմունքների և գործնական աշխատանքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, փաստաթղթերի ձևեր, հրահանգներ, որոշումներ, մասնագիտական և մեթոդական գրականություն:

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ`

Տեսական պարապմունք`	10 ժամ
Գործնական աշխատանք`	10 ժամ